

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Körtvélyfájai templomkazetta

Huszonnegyedik évfolyam
2013. szeptember

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Faust Gyula: A vederből való halászás, avagy az álnokság missziója. Zsoltárok 69,27–28	399
Lőrincz István: Életünk célja. János 6,35–39	402
Szász Attila: A tiszta szívűek boldogsága. Máté 5,8	404
Visky János: Fogadjátok be egymást. Róma 15,7	408

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. A menyegzői ruha nélküli ember. Máté 22,11–14	412
--	-----

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 6. Pünkösdi esküvő. 1Timóteus 1,7	418
--	-----

Prédikációsorozat a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede: Te vagy az az ember. 2Sámuel 11,1–27	419
Ítélet és kegyelem. 2Sámuel 12,1–14	420
Dávid nagyhete. 2Sámuel 12,15–23	421
Megvizsgáztatódás. 2Sámuel 12,24–25	423
Dávid megtanul engedelmeskedni. 2Sámuel 12,26–31	425

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Akarsz-e meggyógyulni? III. Akarsz-e meggyógyulni félelmeidből?	427
--	-----

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Kiss Albert: Amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek... Máté 7,12	432
---	-----

Temetési igehirdetés

Antal Géza: Állíts helyre minket... Zsoltárok 80,20	433
---	-----

Igehirdetés RORLÉSZ konferencián

Kovács Tibor: Én kilépek a hajóból! Máté 14,24–32	435
---	-----

A címlapon a körtvélyfályai református templom egyik kazettája.

A kazettákat 1949–1951 között Bordi András és Barabás István festőművészek készítették.
Fényképezte Magyar Hunor.

A hátlapon Jékely Zoltán *Nagyenyed, 1850* című verse.

Vasárnapi prédikációk

Faust Gyula

Vedresábrány, Magyarország

A vederből való halászás, avagy az álnokság missziója

Alapige: Zsoltárok 69,27–28

Bibliaviasítás: Az apostolok cselekedetei 9,1–20

A huszadik század Isten keresztyén egyháza megverésének időszaka volt, különösen itt, Kelet-Európában. Isten látványosan próbálta, verte az Ő történelmi egyházakhoz tartozó népét. Ehhez elvetemült embereket használt. Ez a megveretés a közelmúlt történelmi ténye, mely nem csak a holokausztra, az izraelitákra alkalmazandó, hanem a római katolikusokra és a protestánsokra is.

A zsoltár Igéje azon „igaz egyház” nevében fellépőket leplezi le, akik azt üldözik, akit Te vertél meg, és azoknak fájdalmát szölgják meg, akiket igazságos haraggal Te sújtottál. Az üldözés hangján hízelgő, de szikeéles megszólásaikkal az a céljuk, hogy önmagukat fényezzék, míg a megszölgáltak villámgyorsan megsebeznek és bemocskolják, elfertözzék. Hitvallásunk, a Heidelbergi Káté 112. kérdésére, hogy „mit kíván a kilencedik parancsolat”, a következő feletet adja: (Isten a kilencedik parancsolatban azt kívánja), „...hogy senki ellen hamis tanúbizonytságot ne tegyek; beszédét félre ne magyarázsam, senkit ne rágalmazzak, ne gyalázzak, és meghallgatása nélkül könnyelműen ne kárhoztassak; hanem kerüljek mindenféle hazugságot és csalárdságot, mint a Sátánnak saját műveit, hacsak Isten rettenetes haragját magamra vonni nem akarom; törvénykezésben és egyéb dolgaimban az igazságot kedvelem, őszintén kimondjam és megvalljam: és felebarátom tisztességét és jó hírnevét tőlem telhetőleg megoltalmazom és előmozdítom.” Ez a parancsolat megköveteli minden keresztyéntől, hogy minden keresztyén testvérének a végsőkig az ügyvédje legyen. Senkiről rosszat ne mondjon, de annál több jót. Aki tehát vét a harmadik és a kilencedik parancsolat ellen, Isten rettenetes haragját vonja magára. Akik az Isten által megvert egyház fájdalmát szölgják meg, nem krisztusi lelkülettel cselekszenek!

A megverték üldözése, a lesújtottak megszólása nem a Szentlélek bizonytságtétele, sőt semmi köze nincs hozzá az Isten Lelkének. Ez a Sátán, azaz a Vádló által kinyilvánított féligazságság, aminek másik felét mindig elhallgatja az, aki hazug és embergyilkos kezdetektől fogva, vagyis az ördög. A Szentlélek Krisztusról – Krisztus indulatával – és az Isten megpróbált népe iránti szeretetéről tesz bizonytságot. Aki tehát megvetve, becsmélve szölgja meg Krisztus megvert népét, aki az Isten általi megverés sebeit nem gyógyítja, hanem pusztán a bántás kedvéért föltépi, álnokságot cselekszik, nincs az igazságság birtokában, hanem tévelyeg. A zsoltáros azt is mondja, hogy aki ekkora vakságtól szenved, vagy ennyire félreismeri Krisztusnak az Ő egyháza iránti szeretetét, és készakarva nem látja meg az Úr szenvedő egyházát, az maradjon továbbra is tévelygő. A Te igazságságságra ne jusson el! Ezt az ítéletet erősíti meg a Biblia utolsó lapja is, ahol a Lélek így szölg: „Aki igazságságságtalan, legyen igazságságságtalan ezután is; és aki fertelmes, legyen fertelmes ezután is; és aki igaz, legyen igaz ezután is; és aki szent, szenteltessék meg ezután is.” (Jel 22,11) Félg, hogy ez már az az állapot, amiről Jézus ezt mondta a tanítványainak: „Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok. A gyülekezetekekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy aki öldökgöl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tisztetletet cselek-

szik. És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem.” (Jn 16,2–3)

Luther, amikor Jézusnak ezt a próféciját értelmezte, különös istenfélelemmel kapcsolta magához az Úrnak ezt a tanítását. Félelemmel és reszketéssel könyörög a kijózanító és szabadító bűnért. Ő így imádkozik: „A mi jó Istenünk engedje meg nekem – ha megengedi, hogy bűnbe essem –, hogy csak olyan bűnt kövessék el, amelyről tudom, felfogom és felismerem, hogy az bűn.” Viszont olyan bűnt – mondja Luther –, amely nem tűnik bűnnek, hanem amelyet ráadásul nagy erénynek és szentségnek tartok, olyan bűnbe ne vigyen. Luther tehát könyörög, hogy Isten szabadítsa meg őt az istentiszteletnek látszó bűntől, mentse meg őt attól, hogy *inkvizítor* váljék belőle, mert ez a bűn minden bűn közül a legszörnyűbb. Tulajdonképpen pontosan ennek a bűnnek vagyunk a tanúi, ha befogadtuk az evangélisták nagypénteki tanúbizonyságát. Isten Fiát az istentiszteletnek látszó vallásos gyűlölet juttatta kínhalálra. Akik Jézust kereszthalálra adták, meg voltak győződve, hogy a legnagyobb jót cselekszik, mert egy veszélyes ámitót törölnek le tetteikkel a föld színéről. Az inkvizítor az egyház testében az a rákos sejt, amelyik becsapja a szervezet immunrendszerét. Egy ideig észrevétlenül építi föl magát, majd megerősödve gyorsan és látványosan okozza a legnagyobb kínokat és a gyalázatos halált. Ezekről a beteg sejtekről mondja az apostol, hogy „Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna; de hogy nyilvánvalóvá legyen felőlük, hogy nem mindnyájan közülünk valók (kiváltak, azaz megmutatták végre a foguk fehérjét). És nektek kenetek van a Szenttől, és mindent tudtok”, többek közt ezt az igazságot is. (1Jn 2,19–20)

A veszély azonban ennél nagyobb. Dániel által mondja az Úr, hogy akik gonoszul cselekszenek a szövetség ellen, azokat *egy utálatos* (a hamis próféta, az Antikrisztus) hízelkedésekkel csábítja hitszegésre; ellenben az Istenét ismerő nép felbátorodik és cselekszik. Ez konkrétan azt jelenti, hogy aki öldökléstől lihegve kezdett belerúgni az Isten megpróbált egyházába, annak csak egyetlen legkisebb szolgájába, azt csak Isten különös kegyelme képes megfékezni, akárcsak Pál apostolt, mert a leállásra az öldökléstől lihegő Saul már önmagától nem lesz képes, hanem oda fogja fordítani a fülét és a szívét minden hamis próféta hízelkedésére és minden antikrisztusi csábításra. Aki ilyen mélyen van, képtelen bűnbánatra jutni, hiszen megrészegetett az önmaga istentiszteletétől, amit nem lát kárhozatos istenkáromlásnak, mert megvakultak a szemei és kővé vált a szíve, értelmét sötétség borítja.

Itt kell megemlékezzünk Jóbról, akit az Úr próbált meg, de három barátja ezt nem ismerte fel, és ahogy a zsoltáros mondja, „akit te megvertél, azt üldözik, és a tőled sújtottak fájdalmát szólják meg” És akkor felgerjedd az Isten haragja az ő három barátja ellen, mivelhogy nem találták el a feleletet, mégis kárhoztatták Jóbot. És, hogy ne sújtsa Isten őket kárhozatos vaksággal, az irgalom éppen Jób által tartotta meg és mentette meg őket a pokoltól. Így végződik a szenvedő Jób története: „Miután pedig e szavakat mondotta vala az Úr Jóbnak, szóla a Témánból való Elifáznak: Haragom felgerjedd ellened és két barátod ellen, mert nem szóltatok felőlem igazán, mint az én szolgám, Jób. Most azért vegyetek magatokhoz hét személyére. Azután eltávolítá Isten Jóbról a csapást, miután imádkozott vala tulkot és hét kost, és menjetek el az én szolgámhoz Jóbhoz, és áldozatok magatokért égőáldozatot; Jób pedig, az én szolgám, imádkozzék ti érettetek; mert csak az ő személyére tekintek, hogy retteneteset ne cselekedjem veletek, mivelhogy nem szóltatok felőlem igazán, mint az én szolgám Jób. Elmenének azért a Témánból való Elifáz, a Sukhból való Bildád és a Naamából való Czófár, és úgy cselekedének, amiképpen mondotta vala nékik az Úr, és az Úr tekinté Jóbnak az ő barátaiért, és kétszeresen visszaadá az Úr Jóbnak mindazt, amije volt.” (Jób 42,7–10) Akinek van füle, hallja, mit

mond a Lélek a gyülekezetnek! A lélek pedig azt mondja, hogy csak akkor szűnnek meg a csapások, csak akkor gyógyulsz meg, csak akkor győzöl, akkor eszel a mennyei paradicsom közepén álló élet fája gyümölcséből és az Istennél elrejtett mannából, akkor nem árt a második halál, és csak akkor kapsz új nevet, amelyet senki nem tud, kivéve az Isten és az, aki kapja. Mindez tehát csak akkor a tied, ha Jézus Krisztussal, Jóbbal és sok szenvedővel együtt imádkozol azokért, akik téged üldöznek, és minden gonosz rágalommal illetnek. Krisztusnál tehát nincs könnyű és olcsó gyógyulás! Hallottátok a bibliaolvasáskor is, hogy Saulnak a vak szemét Isten Ananiás által akarta megnyitni, az által a tanítvány által, akinek a neve ott volt a halállistán az elvakult Saul kezében.

Dávid király a kijózanító bűnnel vétkezett. Paráználkodott, házasságot tört és ölt. Őt e nyilvánvaló bűnei összetörték. De sokan vannak, akik az élő Isten ellen vétnek, és bűnük nem látványos. Mondják is: „Nem öltem, nem loptam, nem paráználkodtam, nem törtem házasságot, tehát nem vagyok bűnös.” Az ilyen ember képtelen belátni, hogy valójában gyűlöli Istent. Gyűlöli Istent, mert a világosság angyalává átváltozott ámitókra, varázslókra, szemfényvesztőkre, jósokra, jóvendőmondókra és ezekhez hasonló átkozott tevékenységet űző gonoszevőkre hallgat. Talán soha nem mondja, de messze elkerüli a bűnbánó gyülekezetet, az Isten egyházát, az élő Isten közelségét. És nem állnak meg itt, ahogy tehetik, úgy bomlasztják, rombolják és pusztítják Krisztus népét. Emlékeznünk kell a közelmúltra is, amikor a vörös propaganda az ateista és kommunista ideológiával az egyházon belül vetette meg a lábát és megtervezetten káromolta, üldözte, irtotta, pusztította és rombolta Isten egyházát. Nagy gyönyörrel részegedett meg az általa kivégzett mártírok véréből, és a mai napig nem jőzanodott ki. A megérzésed szenvedélyével megkötdözötték ma is visszasírják azt a kábulatot, melynek csúcán ők, az üldözők, valóban az ember, de sokkal inkább az öskigyó alkotta Kánaánban érezték magukat. Van, aki megtalálta a megbánás keskeny útját és szoros kapuját, de legtöbbször nem, hanem régi kábulatukat újra cserélték, a Krisztus meggyötört egyházát viszont ugyanúgy utálják és üldözik.

A közelmúltban egyház üldözött egyházat. A történelemben az ilyen időszak a téboly, az átláthatatlan homály és a teljes sötétség ideje. Ma felekezet és vallás verseng az egyházzal. Ebben a felfordulásban azt kérdezed, hogy most itt mi az igazság, kinek van igaza, ki az, aki nem hazudik, hogyan döntsek? Azt kérdezed, hogy mi Krisztus egyházának az ismérve? A három ismérv közül az első a hamisítatlan evangélium hirdetése és a sákramentumok kiszolgáltatása. A második az elsőből fakadó szeretet, rend és fegyelem, a harmadik pedig a tanúk és vértanúk szenvedve véghezvitt tanúbizonysága.

Köztudott, hogy az apostoli levelek közül a Zsidókhöz írt levelet elsősorban az izraelita zsidókból lett keresztyének vigasztalására és megerősítése céljából írták. Az üldözések rettenetes tüze pusztította őket. Sokan elbizonytalanodtak. Azt kérdezték, hogy egyáltalán jó helyen vagyunk? Akkor miért ér annyi szenvedés, nyomor és balsors? Az egész levél ezt a kétségbeesett kételkedést akarja kigyógyítani az Úr üdvözített népéből. Ebben a levélben hangzik el egy megszívlelendő mondat, ami olyan kipróbált tanítványokra utal, akik „életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért” A rájuk való odafigyelésre történő felszólítás így szól: „Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket. Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” (Zsid 13,17–18) Nem elég az evangélium prédikálójának a beszédére figyelni, látni kell metakommunikációját (Jel 13,11) és az ő életének a végét is. Azt kérde, hogy melyik hitet kövessed? Azokét a tanúké, akik egész életükben többre tartották a Krisztus nevéért kapott gyalázatot a világ összes kincsénél, függetlenül attól, hogy ki milyen színben, mely oldalon állva kínálta föl azt nekik. Ez a vigasztalás tehát parancs is: ismerd meg a te egyházad, a te gyüle-

kezeted, a te hited mártírjait és kövesd hitüket! Ha ezt teszed, nem tévedsz el! Ha ezt teszed, tudod, hogy a Krisztus egyházában vagy! Jézus egy másik biztos támpontot és figyelmeztetést is adott az övéinek, amikor azonosította önmagát mindazokkal, akik szeretik Őt, hallgatják Őt, engedelmeskednek Neki és követik Őt. Krisztust csak és kizárólag a testvéren keresztül lehet szeretni. Krisztust csak az egyház élő testén keresztül lehet szeretni! Erről így tanított: „Aki titeket befogad, engem fogad be!” (Mt 10,40) A Krisztus befogadása tehát nem eszme, nem elmélet, hanem testi-lelki életközösség, gondoskodó szeretet, amikor enni adsz az éhezőknek, inni adsz a szomjazóknak; befogadod a jövevényt, felöltözteted a mezítelent, meglátogatod a beteget és elmész a fogolyhoz (Mt 25,35–36). Isten a gondoskodó szeretet közösségében szövi egybe az ő népét, Krisztust és az ő egyházát. Aki viszont rágalmozza, becsmérli, megveti, üldözi, féligazságokkal bomlasztja és megrontja Krisztusnak ezt az élő testét, azt Isten is megrontja. Pál ezt így mondja: „Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti.” (1Kor 3,17) Ezért nem szűnnek meg az apostolok elég elszántan figyelmeztetni bennünket, hogy éberem és egymásnak szolgálva vigyázzunk! Ezért parancsolja Isten, hogy ne tégy hamis tanúbizonyságot, hanem teljes odaszánással védelmezd és mozdítsd elő a te testvérednek jó hírnevét és becsületét. Uradat és Istenedet ismerő nép, bátorodjál fel! Szeresd a megvert egyházat, ezt a maréknyi sereget, a kicsiny nyájat! Légy bátorítója és vigasztalója, mint Ézsaiás! Ha pedig e bizonyágtétel alapján felismerted álnokságodat, sietve fordulj kegyelemért! Hagyd el a csúfolódok székét és a gyűlölködők gyülekezetét! Szaladj ki abból a Babilonból, mely kárörvendve nevet Isten népének romlásán! Halljad a zsoltáros figyelmeztetését: „Mert akit te megvertél, azt üldözik, és a töled sújtottak fájdalmát szólják meg. Szedd össze álnokságaidat, és a te igazságra ne jussanak el.” Ez nem ember szava, hanem az igazságosság és az egyenlő mérték törvénye, amihez Isten következetes, ezért óva int, hogy teljes józansággal te is számolj vele!

Kérjük, hogy ne e kemény törvény szerint fizessen nekünk Isten, hanem a még keményebb kegyelemnek *kétszeres mértékével*, mely által Pál apostolt is üdvözítette! Ámen.

Lőrincz István
Marosvásárhely

Életünk célja

Alapige: János 6,35–39
Bibliaolvasás: 1Korinthus 15,1–11

Szeretettel köszöntelek benneteket ezen a szép napon. Örülök, hogy újra együtt lehetünk ezen a vasárnapon. Most külön öröm, hogy istentisztelet keretében együtt hallgatjuk Isten Igéjét, hogy együtt épülünk szentséges hitünkben. Örömmel fogadtam az igehirdetési terv mai napra eső témáját és Igéjét, s Isten lelkének segítségével megpróbálok erről bizonyágot tenni. Ebben a fejezetben, amiből az alapige elhangzott, tulajdonképpen Jézus küzdelmét látjuk Galilea népéért, annak hitre jutásáért. Jézus először is meg-sokasítja a kenyeret, jóltartja a sokaságot, de aztán a földi kenyértől eljut a mennyei kenyérig, az Élet kenyéréig, Önmagához. Azt akarja megértetni hallgatóival és velünk, hogy Ő az, akit az Atya azért küldött, hogy mi mindent megkapjunk, amire szükségünk van. Jézus itt azért küzd, hogy az emberek fogadják el Őt, nemcsak mint csodadoktort, aki meggyógyítja a betegeket, nemcsak mint kenyérszaporítót, aki megoldja az úgynevezett szociális problémákat, hanem fogadják el Őt, mint mennyei kenyeret, mint azt a

valakit, akiben lelkünk üdvösségét is megnyerjük. Jézus ebben a fejezetben tulajdonképpen egy nagy ajánlatot tesz. Önmagát ajánlja fel és azután vár a döntésre. Arra a kijelentésre, hogy Ő az élet kenyere, csak kétféle módon lehet válaszolni: a hit elfogadásával vagy pedig a hit elutasításával.

A döbbenetes az, hogy az emberek nem akarnak hinni. Pedig ott volt szemük előtt a csoda, ott állt előttük a testté lett Ige, és mégsem akartak hinni. A legmegrázóbb, a legfélelmetesebb dolog a világon az, hogy mégsem hittek, és mégsem hiszünk. Isten tálcán kínálja az embernek a megoldást és az ember erre azt mondja: „Nem kell!” Hányszor megtörténik ez ma is, és próbáljuk elmondani az embereknek, akik nagy bajban vannak, akiknek össze van törve az élete, akik a bűnnek sokféle megkötözöttségében szenvednek, hogy van megoldás, hogy van szabadulás, de az az embernek nem kell. Emberek vergődnek, tönkre van már menve az életük, Isten pedig megoldást kínál nekik, de nekik az nem kell. Ők más megoldások után kutatnak. Ki sem próbálják, hogy hátha mégis igaz az, amit Isten mond. Inkább meghal az ember a bűnben, de akkor sem akar hinni. Valami hihetetlen erővel kötözi a bűn az embert.

Milyen rettenetes fájdalom lehetett Jézus számára, amikor át kellett élje azt, ami már ennek az evangéliumnak az első fejezetében ott volt: az övéi közé jött, de az övéi nem fogadták be Őt.

De akkor itt feltevéődik egy súlyos kérdés, amivel már el is érkezünk ennek az igehirdetésnek a központi gondolatához. Hát akkor meghíúsul Isten nagy célja? Az ember ellenállásán megbukik Isten nagy terve? De hát akkor Isten sem tehet mást, mint tehetetlenül nézi, hogy az emberek elutasítják az Ő Fiát? Akkor az ember áthúzhatja Isten minden tervét és csúfot úzhat Istenből? Ez a fejezet erre is választ ad: mindent, amit nekem ad az Atya, hozzám jó. Az Atya akaratát nem lehet meghíúsítani. Vannak olyanok, akiket az Atya Jézusnak ad és azok hozzá jönnek. Nem mond ítéletet felettünk, nem mondja, hogy ezek elveszettek, hanem csak azokról beszél, akik jönnek, és Ő örül annak, hogy mindig voltak, vannak és lesznek, akik hozzá jönnek. Jézus ebben a bizonyosságban élt, így végezte el váltságművét és mi is ebben a hitben és bizonyosságban hirdethetjük az Ő Igéjét minden időben és minden helyen. Sokszor úgy tűnik, hogy reménytelen a helyzet, de ilyenkor is vannak, akik jönnek. Ezek minden akadályon át Jézushoz jönnek. Az evangélium ma is az, és én ezt hirdetem nektek: lehet jönni, jöhetsz úgy, ahogy vagy. Megfáradva, megterhelve, bűnökkel küzdve jöhetsz Jézushoz. Jézus szavába belekapaszkodhatunk: aki énhozzám jó, semmiképpen ki nem vetem. Testvéreim, ez csodálatos, bármilyen nyomorultnak és bűnösnek is érezzük magunkat, abban a pillanatban, amikor Jézusnak adjuk az életünket, Isten ajándékaivá válunk.

Itt Isten egész terve és velünk való célja áll előttünk. Az Isten akarata az, hogy amit Jézusnak adott, abból Ő semmit el ne veszítsen. Mindaz, amit Isten értünk tett, az Ő szent és örökkévaló akaratából történt. Jézus mindenben engedelmeskedett az Atyának. Jézus tudhatja, hogy az Atya embereket adott, embereket bízott rá, mint drága kincset. Ő ezeket nem veszítheti el, és Ő nem is fogja őket soha elveszíteni. Ha Jézus elveszítené valakit, akkor duplán elveszettek lennénk: egyrészt azért, hogy bűnben fogantattunk és születtünk, másrészt azért, mert Jézus eltaszított, kivetett bennünket. Így azonban duplán megtartottak vagyunk, egyrészt azért, hogy Isten minket Jézusnak adott, másrészt azért, hogy Jézus nem enged ki minket az Ő kezéből. Ez a dupla megtartás számunkra egy életforma, ami mélyen meghatározza minden szavunkat és minden cselekedetünket. Svájcban történt a múlt század elején, hogy egy falu egy keresztet akart állítani a falu bejáratához, mivel a püspököt várták a faluba. A keresztet megrendelték a falu asztalosánál, aki különben egy istentelen ember volt, csúnyán káromkodott, rosszul bánt a családjával, igyekezett az üzleti életben is mindenkit, ahogy csak tudott, becsapni. A ke-

reszt gyorsan el is készült, de a püspök váratlanul megbetegedett, és így a kereszttel ott állt a műhelyben, épp a bejárattal szemben. De ez a kereszttel valami csodálatos hatást tett erre az asztalos emberre, akinek első tekintete, ahogy belépett, a keresztre esett, és napközben is folyamatosan ott látta. Pár nap múlva kezdték észrevenni az emberek, hogy már nem káromkodik, sokkal kedvesebb az emberekkel, már nem akart senkit se becsapni, és hogy a családjával is másképp viselkedett.

A kereszttel hatása, jelenléte teljességgel átformálta az életét. Hát testvérem, ha még egy ilyen kereszttel is így átformálta ennek az embernek az életét, mennyire átformálja a hívő ember életét az élő Jézus jelenléte, az őbenne való hit, a vele való személyes kapcsolat. Életünknek lesz egy nagy célja, hogy Őt dicsőítsük, és hogy Isten tetszésére való legyen az életünk. Életünk így áldott, gyümölcsöző, szolgáló, Istent dicsőítő életté válik.

De ennek a célnak van egy végkifejlete. Ez az egész világ és benne a mi kis életünk is halad egy nagy esemény felé, amit itt és máshol az Ige utolsó napoknak nevez. Akkor bezárul ez a mostani világműszak, és elkezdődik egy egészen más, egy egészen új. Ez az új a feltámadással kezdődik. Jézus váltságműszakjának dicső koronája a feltámadás lesz. Test és vér nem öröközheti az örök életet, ezért van szükség arra, hogy Jézus feltámaszson bennünket az utolsó napon egy olyan testben, amiről mi most csak annyit tudhatunk, és az most nekünk elég, hogy Krisztus dicsőséges testéhez hasonlatos létszen.

Isten célja most is az, hogy már e halandó testünkben higgyünk az Úr Jézus Krisztusban, mint személyes Urunkban és Megváltónkban, hogy életünk célja az legyen, hogy már e halandó testünkkel is Őt magasztaljuk, a feltámadás után pedig majd a megdicsőült testben tegyük ugyanazt. Mit kívánhatunk most: valósuljon meg ez a csodálatos cél mindnyájunknak az életében. Ámen.

(Elhangzott 2012. október 7-én, Kunszentmiklóson.)

Szász Attila
Körtvélyfája

A tiszta szívűek boldogsága

Alapige: Máté 5,8
Bibliaolvasás: Zsoltárok 84

Az Úr Jézus Hegyi Beszédének mintegy tengelyét, sarkalatos pontját képezik a boldogságról megfogalmazott kinyilatkoztatások. Megváltónk e tanításokban mutatja fel az egykori tanítványi közösségnek, de a későbbi követőknek, így a ma egyházának is a boldogságnak egy sajátos, tőlünk, ma élő emberektől talán idegen, de mégis egyetlen célra vezető útját.

Jézus ma a tiszta szívűek boldogságáról beszél: ***Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.***

A boldogság életünk egyik fontos kérdése, ha nem éppen a legfontosabb, melyről ha nem is beszélünk gyakran, de annál gyakrabban szeretnénk azt megélni. Mindannyiunk titkos vágyai között ott rejtőzik a boldogság vágya. A házasságra lépő fiatalok, az életük delén túlhaladtak, sőt a minden napjukat isteni ajándékként elfogadó idősök egyformán igénylik és a maguk mindennapjaiban keresik azt. A boldogságot mindannyian óhajtjuk, reméljük, de fájdalommal tapasztaljuk, hogy legtöbbször csak elérhetetlen ábránd marad számunkra. Talán azért, mert nem a megfelelő utakon, nem a megfelelő módon keressük.

Hosszan lehetne sorolni, miért boldogtalan a mai ember. Először is azért, mert életünk túlzásfolt lett, aminek következtében sosem értünk dolgaink végére. Olyanná lettek mindennapjaink, mint a tévében az a felgyorsított kép, mely a nagyváros utcáin nyüzsgő embereket, utakon száguldó autókat mutat. A folytonos rohanás következtében összezugszorodik számunkra az idő. Hányszor kiáltunk fel csodálkozva: „Ismét eltelt egy hét”, sőt: „Ismét eltelt egy esztendő!” És végül szomorúan és lemondóan: „Eltelt az élet!” Hogy mikor és hogyan, azt szinte meg sem tudjuk magyarázni magunknak.

Sokszor boldogtalanok vagyunk, mert egyedül vagyunk. Mennyire időszerű Albert Schweizer mondása az egymástól egyre inkább elidegenedő ember életére vonatkoztatva: „Sokat vagyunk együtt, mégis elpusztít minket a társas magány.” Társas magány? Igen, létezik társas magány, közösségben való egyedüllét, sokaságban magánytól szenvedő egyén. A mai világ nagy rohanásában, amikor egyre kevesebb időt szakítunk, szakíthatunk egymásra, amikor nincs időnk és nincs türelmünk a másik emberre, egyre többen szenvednek még anyagi jólétükben is társas magányukban.

Boldogtalanok vagyunk, mert önzővé lett életünk, mert igényeink és vágyaink legtöbbször önmagunk felé irányulnak. A maximumig fokozott élvezethajszolásunkban mégis kielégítetlenek maradunk, lelkünk mérhetetlen ürességet érez, mint az a természetjáró, aki hegyről-hegyre megy, de nem tud megállni, mert lelkét megbabonázta az eljövendő kilátások szépsége. Állandó belső lelki késztetést érez magasabbnál magasabb hegyek meghódítására. Önmagunk felé fordult életünkben, csak kapni akaró önzésünkben nem fedeztük még fel az adás örömét, a másokért való élés ajándékát. Hogyan is fedeztük volna ezt fel, amikor az öregekről már nem a gyermekek gondoskodnak, mint régen, hanem a minden kényelemmel jól felszerelt idősotthonok, amikor balesetkor, bajban nem egymástól várunk segítséget, hanem a biztosítótól, melynek hosszú esztendőkn át önként vállalt rabságában sínylődünk. Miért is pazarolnánk időt egymásra, amikor viszonylagos jómódunkban annyira függetlenek lettünk egymástól, hogy már nincs is szükségünk szomszédra, rokonra, gyülekezeti közösségre. Eredmény: bezárt ajtók, egymástól elidegenedett szomszédok, rokonok, az egyházban pedig haldokló közösségi élet, kiürült templomok. És sok-sok depressziós ember. Újból idézzük Albert Schweizert. Tanácsa mennyire megszívlelendő! Ezt mondja: „Nem tudom mi a sorsod, de egy dolgot tudok: csak azok lesznek igazán boldogok, akik keresték és megtalálták, hogyan lehet másokat szolgálni.” Életünket nem élhetjük még viszonylagos jómódunkban sem egymástól elszigetelten. Ezernyi szállal kötődünk egymáshoz. A boldogság útját sokan keresték, keressük. Albert Schweizer, ez az Istentől megáldott orvos, teológus és zenész megtalálta: a szolgálatban. Vagyis: a másokért való élésben. Számára ez a boldogság forrása volt.

A hedonista, a maga önző vágyait egyre hajszoló, de azt kielégíteni sosem tudó ember éppen emiatt folyton ideges, nyugtalan, rossz közérzetű. Megpróbálja visszaszerezni elveszített békességét, visszaállítani lelki egyensúlyát, helyreállítani jó közérzetét. És ezt teszi a maga módján a maga lehetőségeivel: kávéval, cigarettával, alkohollal, drogokkal. Ideig-óráig sikerül is a gondokat a feledés homályába küldeni, rövid ideig sikerül e földi lét legtöbbször magunk okozta gondjaiból egy álomvilág fellegeinek mámorába jutni, csakhogy hosszú távon mindezek az ajzószeretek tönkreteszik az egészséget, megtörik mind a testet, mind pedig a lelket. Így lesz az ember a maga örömének roncsa. Ma már tudjuk, hogy a szervezet maga is előállít olyan anyagokat, amelyek boldogságérzetet keltenek bennünk. Ezek az úgynevezett boldogsághormonok. Mi a hatásuk? Rövid ideig jókedvre derítenek, jó közérzetet váltanak ki. Erősítik szervezetünk védekezőképességét, immunrendszerünket, elősegítik a gyógyulást. Tompítják a fájdalmat. Megütjük kezünket vagy lábunkat, és érezzük, hogy rövid idő után beáll egy kellemes zsibbadás. Nem

érezzük a fájdalmat. A harc közben megsebesült katonák és csak a harc végén döbbennek rá arra, mennyire súlyos a sebük. Addig vagy egyáltalán, vagy pedig alig érezték a fájdalmat. Sportolókat verseny közben baleset éri. A verseny lázának hevében semmi gyanúsat nem éreznek önmagukon, csak miután elérték a célt, hasít beléjük a fájdalom.

Isten úgy alkotta meg az emberi testet, hogy a boldogsághormonok termelése nem állandó, csak bizonyos körülmények között jönnek létre bennünk. Éspedig akkor, ha konfliktusainkat sikeresen feloldjuk, ha a gyűlöletet és a neheztelést száműzzük, ha szeretetteljes életet élünk, ha tudunk nagylelkűek, hálás lelki beállítottságúak lenni. És nem utolsósorban: ha erős hitre jutunk. Az erős hit a beteg ember gyógyulásának egyik alapvető feltétele. Ezért nagyon fontos, hogy az orvos még a gyógyíthatatlan betegről se vegye el a gyógyulás reménységét. Érdemes elgondolkodnunk: mindezek figyelembe vételével vajon helyes-e a ma már annyira divatos orvosi nyíltság? Mondhatja-e felelősségének teljes tudatában egy hivatástudattal rendelkező orvos betegének, vagy akár hozzátartozóinak: a beteg gyógyíthatatlan. Két, legfeljebb három hónapja lehet még hátra. Hányszor rácsófolta az élet az ilyen könnyelmű kijelentésekre! Ha azonban az orvosban kellő empátia van betege iránt, mondhatja így is: tapasztalataink szerint ebből a betegségből százból csak tíz szokott meggyógyulni. De én hiszem, hogy ön e tíz között lesz! És biztos, hogy a lelki biztatásra a beteg szervezetében azonnal beindul a boldogsághormonok termelése, és talán az orvos fog leginkább elcsodálkozni, hogy betege meggyógyul. Jézusnak a Mt 21,22-ben leírt szavai valósággá lesznek: ...mindazt, amit imádságban hitel kértek, megkapjátok.”

Jézus ma a boldogságnak egy egészen más útját mutatja fel nekünk, mint amit mi eddig ismertünk és kerestünk. Ezt mondja: **Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.** Az Úr arra indít tehát bennünket, hogy keressük a boldogságnak általa megadott útját, hogy fedezzük fel ennek az útnak a szépségét. Mintegy tudatosítja bennünk, hogy hívő emberként így lehetünk igazán boldogok. Boldogságunkat kereshetjük ugyan sokféle és sokféle úton, ideig-óráig érezhetjük is annak örömét, de tartósan csak Isten adhatja azt nekünk. Boldoggá csak az Istennel való közösség, az ő meglátása tehet.

Hogyan láthatjuk Istent, amikor „Istent soha senki sem látta”? (1Jn 4,12) A választ ugyanezen Ige folytatása adja meg: „... ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az ő szeretete lett teljessé bennünk.” Az 1Jn 4,16-ban pedig ezt olvassuk: Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne. Következésképpen e földi létben Istent elsősorban a szeretetben láthatjuk meg. Isten irántunk való szeretete pedig testet öltött az Úr Jézus Krisztusban. A János 14,9 szerint pedig: „Aki engem látott, látta az Atyát.” Istent tehát Krisztusban láthatjuk meg. Isten azonban a hívő ember számára látható az élet minden eseményében, sikerben és kudarcban, örömben és fájdalomban, az életben és a halálban egyaránt. Hiszen az ő akarata nélkül egyetlen hajszál sem eshet le a fejről. Ő minden mindenkiben. Ő a mi életünk alfája és ómegája, kezdet és vége.

Vajon miért beszél Jézus a szívről úgy, mint amelynek tisztasága, feltétele az Isten meglátásának, azaz a boldogságnak? Bizonyára azért, mert a szív testünknek az a szerve, mely a legfontosabb életfunkciót tölti be, amikor lankadatlan erővel vért pumpál, azaz életet, szervezetünk minden kis részébe. A Szentírás szerint a szív talán éppen ezért az élet központja, melyben megszületik a gondolat, az érzés, a gyűlölet, a vonzalom. A szívben születik meg az indíttatás a jóra, de ugyanott szökken csírába a gonosz is. Hétköznapi beszédünkben is a szívnek tulajdonítjuk a jót, amikor jószívűnek mondunk valakit, de ismerünk kérges, keményszívű embert, akit alig tudunk megfogni, lelkileg megindítani. A meleg szívű emberre mindig számíthatunk a bajban. A vajszívű pedig félénk, érzékeny, aki nem bírja a nehéz helyzeteket.

Mit jelent a tiszta szív? Egyáltalán lehet-e tiszta a szívünk, míg e földi testben járunk, azaz míg kiszolgáltatottjai vagyunk a bűnnek? Senki sem jó, egyedül csak az Isten – olvassuk a Lk 18,19-ben. Ezt így is érthetjük: Senki sem tiszta, egyedül csak az Isten. És tiszta az Úr Jézus Krisztus, aki elmondhatta: „Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn 10,30) A mi szívünk legfeljebb vágyakozhat a tisztaság után, úgy, ahogy az 51. zsoltár írója imádkozik: „Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!”

A halál árnyékának völgyében lelkünk ruhája folyton beszennyeződik. Nagyon is találó reánk a Jel 7,14-nek Igéje: „Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat, és megfehéřítették a Bárány vérében.” Szívünk Krisztusban tisztul meg, a kegyelem ajándékeképpen. A Bárány vére teszi fehéřre lelkünk bűn által beszennyezett ruháját.

Ki a tiszta szívű? Az, aki Jézus előtt térdre borulva a könyörgő leprás módján, a megtisztulás utáni őszinte vágyakozással tud szólni: „Ha akarod, meg tudsz tisztítani.” (Mk 1,40) Aki a Zsid 10,22 szellemében igaz szívvel és teljes hittel tud Jézus elé járulni, úgy, „mint akiknek a szíve megtisztult a gonosz lelkiismerettől” Tiszta szívű az, aki minden igyekezettel arra törekszik, hogy hitében igaz emberséget mutasson, őuralmat, állhatatosságot, kegyességet, testvéri szeretetet, aki épp ezen igyekezetében éli át, hogy „régibűneiből megtisztult” (2Pt 1,9) Tiszta szívű az, aki a bűnös asszonyhoz hasonlóan lelkében az új élet vágyakozásával közelít Jézushoz, aki látva őszinte bűnbánatát, ezekkel a szavakkal bocsátja el: „A te hited megtartott téged, menj el békességgel!” (Lk 7,50) Tiszta az a szív, mely Pál apostollal tud szólni: A bűnösök között első vagyok én.

Kinek tisztátalan a szíve? Mert van tisztátalan szív is! Annak, aki bűnös önhittséggel tisztának hiszi önmagát. Aki a templomban imádkozó farizeus önteltségével szól: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, parázna... (Lk 18,11) Tisztátalan az a szív, mely tökéletességének tudatában az ítélő bíró szerepében tetszeleg és bűnös módon embertársai fölé helyezi önmagát. Aki érdemeinek jutalmául igényt formál Isten országára. Aki úgy viszonyul embertársaihoz, mintha kezében lennének Isten országának kulcsai. Tisztátalan az a szív, mely a maga megosztottságában egyszerre két Úrnak szolgál: Istennek és a mammonnak. Az ilyen ember nem láthatja meg Istent. Az ilyen csak önmagát látja, aki körül az egész világot látja forogni.

Istent a Krisztusban megtisztult szívűek látják meg. Azok, akiket a hit éltet, akár Simeont, aki a gyermek Jézust látva szívbeli örömmel tudott szólni: „Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békességgel, mert meglátták szemeim üdvösségedet.” (Lk 2,29–30)

Íme, a tiszta szív jutalma: az Isten meglátása.

Méltán mondta egy francia író: helyesen csak a szívvel lát az ember.

Imádkozzunk a Krisztusban megtisztult, a Bárány vérében megfehéřített tiszta szívűért, hogy megtalálhassuk a boldogság igazi forrását, Istent, akinek hitben való naponkénti meglátása földi dolgainkra nézve erő, vigasztalás, jövődő dolgainkra nézve pedig olyan reménység, mely soha nem csalatkozik.

Mert: ***Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.*** Ámen.

Fogadjátok be egymást

Alapige: Róma 15,7

Bibliailvasás: Lukács 15,1–10

Testvéreim, nemrég egy nagyon érdekes könyv került a kezembe. Egy horvátországi származású, Amerikában élő teológus, Miroslav Wolf írta. A címe: *Ölelés és kirekesztés*. Az előszóban elmondja, milyen esemény indította e könyv megírására. Egyszer meghívást kapott Németországba a tübingeni teológiára, hogy tartson egy előadást. Ennek fő témája az volt, amiről Pál apostol alapigénkben beszél egyetlen felszólításban: „fogadjátok be egymást, amiként Krisztus is befogadott minket!” Elmondta az előadásában, hogy nekünk, keresztyéneknek úgy kell átölelnünk még az ellenséget is Jézus tanítása értelmében, ahogyan Isten Jézus Krisztusban ölel át minket. Nagyon szép gondolat, fennkölt előadás volt ez 1993 januárjában, amikor éppen a horvát területeken a szerb csetnikek, vérengző katonák dúltak, templomokat égettek föl, nőket erőszakoltak meg, férfiakat zártak koncentrációs táborokba és öltek meg. Az előadás után megkérdezte a tübingeni teológia híres professzora, Moltmann a horvát előadót, Miroslav Wolfot: Mondd csak, kedves barátom, egy szerb csetniket átölelnél-e?

Elképzelhetjük, milyen zavarba jött az előadó erre a váratlan kérdésre, s bizony szemlesütve megvallotta, hogy nem. „Nem tudnám átölelni azt a szerb katonát, aki hazám területét végigdúlta, mindenütt pusztítást hagyva maga mögött. Nem tudnám átölelni, holott nagyon is jól tudom, hogy Jézus Krisztus ezt tenné.”

Egy másik könyv is a kezembe került a minap. A neves, zsidó származású, keresztyén hitre tért, valamikori bukaresti evangélikus lelkész, Wurmbrand írta ezt a kis könyvet, melynek címe: *Jézus, a terroristák barátja*. Az 1990-es években, közel a szeptember 11-i legborzalmasabb terrortámadáshoz, Amerikában született ez a könyv, amiben végigvezeti azt a gondolatot, hogyan bána Jézus a terroristákkal. Ugyanúgy, ahogyan azzal a szerb katonával, vagy ahogyan bármely ellenséggel és ellenséggeddel, vagyis úgy, ahogy veled és velem, az Ő ellenségével. Mert azt mondja Pál apostol egyik levelében, hogy amikor mi még nem ismertük Őt, ellenségei voltunk Neki. Tudatlanul? Vagy akár tudatosan? Mindegy. Az Isten ellen lázadt ember, Ádám mindenkori ivadéka az Isten ellensége. Szövetkezett a gonosszal, hogy terrorizálja Isten rendjét. Ebbe kivétel nélkül minden bűnös ember beleesett.

Ezért mondja Pál, hogy nincs egy igaz sem, nincs külön ember közöttünk, aki azt mondhatná, hogy „én nagyon is jól megvagyok a bőrömben Isten nélkül is, én nem vagyok neki sem ellensége, sem barátja, ő is hagyjon engem békén, és ne akarja, hogy én az ő szövetségese legyek, de ne is provokáljon, mert akkor az ellenségévé válok”.

Azt mondja Pál apostol alapigénkben: „Fogadjátok be... egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket!” Testvérek, nem csak azt az ellenséget nehéz átölelni, aki végigpusztít a szülőföldünkön, vagy feldúlja otthonunkat és fölégeti templomunkat. Mondjuk meg őszintén: sokszor a házunk népe is ellenségünké lehet, és, jaj, nem könnyű átölelni bizonyos körülmények között, bizonyos indulatos helyzetünkben akár az élettársunkat sem. Vagy azt a pimasz kölyköt, aki éppen szívünkről szakadt le, sakhogy már idegen utakon csatangelve a mi érdekeink ellen feszül. Nos, hát ezért mondja az Ige, hogy „Fogadjátok be... egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket!”

Az ímént említett horvát teológus nagyon érdekes kifejezéssel érzékelteti a befogadás mozdulatát. Ez az ölelés. Belenéztem a bibliai konkordanciába, ahol az *ölelés* címző alatt ott sorakoznak azok a gyönyörű Igék a Szentírásból, amelyek megejtő jelenete-

ket tárnak élénk. Van néhány ilyen mozzanat a Szentírásban, aminek olvastán akár el is tudunk érzékenyülni. Nem baj az, nem kell ezt szégyellnünk. Sőt, az a jó, ha Istennek ölelő szeretetét megérezve, bűnbánattal elsiratjuk a múltat, amikor nem tudtunk ölelésre kinyújtott karral a másik elé sietni. Milyen megszegyenítő számomra, hogy noha én nem tudtam ölelésre indulni, Isten a megelőző szeretetével mégis úgy jött felém, mint a tékozló fiú felé az atyja: ölelő karokkal, készen arra, hogy engem az Ő szeretetébe zárjon, nyakamba borulva körbecsókolgasson.

Az Ószövetségben is olvashatók hasonló jelenetek. Egyik legismerősebb az, amikor József kibékül a testvéreivel. Azokkal, akik először meg akarták ölni, azután enyhítettek ezen a halálos ítéleten, és eladták rabszolgának. Azokon a testvéreken könyörül öleléssel, nyakukba borulásával és sírásával, befogadásukkal, ellátásukkal, jóltartásukkal, közelébe való letelepítésükkel, akik korábban az életét is el akarták venni.

Van még egy másik gyönyörű történet az Ószövetségben, az Ézsau és Jákób kibékülése. Tudjuk, Jákób milyen ocsmányul becsapta Ézsaut, elorozta előle az atyai áldást. Félve haragjától, elmenekül, s aztán 20 év múlva újra egymás elé kerülnek. Jákób remegve jön, fél Ézsau bosszújától, de kiderül, hogy ő rég elfelejtette haragját. Elébe fut Jákóbnak, megöleli, nyakába borul, megcsókolja és sír az öccse fölött. Ilyen az ölelő mozdulat, a másikat befogadó szeretet, amelyik rég félreteszi azt, amit a másik ellene elkövetett. Hadd kérdezzük: működik-e ez a magunk erejéből? Mindnyájan tudjuk, hogy nem.

Péter is fölteszi az ismert kérdést Jézusnak: „Uram, hányszor kell megbocsátanom az én felebarátomnak? Hétszer is akár?” Érezzük, hogy Péter a hetest is túl soknak tartotta. S erre Jézus azt mondja: Nem hétszer, Péter, az túl kevés lenne. Az isteni szeretet végtelenségéhez az a méltó, hogy akár hetvenszer hétszer is, amikor már nem is tudod, sőt, nem is akarod számolni, hányszor bocsátottál meg a másikkal.

De csak az tud ölelésre nyújtott karokkal befogadni valakit, aki egyszer átélte annak a csodáját, amiről Pál apostol alapigénc második részében beszél: „Krisztus is befogadott minket.” „Fogadjátok be egymást, miképpen Krisztus is befogadott minket!”

Hogyan fogadott be Krisztus embereket? Első Igénkben azt olvastuk, hogy leült a bűnös vámszedőkkel egy asztalhoz. Meg is vádolták őt emiatt a farizeusok, az öntelt és önigazult írástudók: miért eszik a ti mesteretek együtt a vámszedőkkel és a bűnösökkel? Lukács 15 elején azt olvassuk, szintén a farizeusok és írástudók részéről érkező vád formájában, hogy ez – csak úgy beszélnek róla, mint egy jött-ment vándorprofétáról – bűnösöket fogad magához és velük együtt eszik és iszik.

Ki ez az „ez”, aki bűnösöket fogad magához? Ki az a jött-mentnek tűnő szürke, poros zsidó vándor, akinek személyében beteljesedett minden jóvendülés, az ószövetségi próféciai sokasága. Ézsaiásnál, majd Jeremiásnál azt olvashatjuk: Isten üzen a próféta által az egész népnek, a makrancoskodó, keménynyakú, sokszor hűtlenné lett Izráelnek: „Én magamhoz fogadlak titeket.” Íme, Isten befogadásra kész, ölelő mozdulata.

S hogy ezt Isten láthatóvá is tegye, s ne csak szép elmélet legyen ez, a kereszten Krisztusban kitérte karjait a világ fölé áldóan, és mindenkit befogadni készen. Már ott a kereszt borzalmas kínjai közepette befogadja a gonosztevőt, s a római századost, aki rögtön Krisztus halála után azt mondja: „Bizony, ez az ember Isten fia volt.”

Tudjuk, hogy a Szentlélek kitöltetése előtt elképzelhetetlen volt a nagyon erős zsidó érzelmű tanítványoknak az idegenek befogadása Krisztus közösségébe. Amikor Jézus nem fogadta be egy samaritánus falu, a tanítványok bosszújukban az ítélet tüzeit akarták kérni reá. De Jézus idejében leállítja őket, s azt mondja: „Nem tudjátok, milyen lélek lakik bennetek!” A bosszúállás lelke nem Jézustól, hanem az ördögtől van. Később azt mondta nekik: amikor majd mentek, vizitek az evangéliumot faluról falura, házról házra, s valahol nem fogadnak be titeket, nehogy bosszút álljatok rajtuk, mert enyém a bosszúállás. Hanem

csak verjétek le lábaitok porát bizonyosságul ellentük, és menjetez tovább oda, ahol befogadnak. Akit egyszer Isten szeretete befogadott, az már másként néz az embertársára ezután. Az már be tudja fogadni a másik embert mássága ellenére is.

Az előbb említett horvát teológus így vall: „az én ereimben horvát, cseh és német vér folydogál, amerikai feleségem van, most kérdezem én, hogy miféle vagyok? Kit fogadjak be, és kit rekesszek ki? A szerbet, mert végigmaszírozott gyűlöletében az én földemen? Csak hát a horvátok is csináltak valamikor ilyent a szerb földön” – ismeri el nagyon őszintén ez a horvát vérrrel is rendelkező Krisztus-követő.

Kirekesztés, avagy ölelés? Testvérek, mi olyan földön élünk, ahol több nemzetiség él. Csak akkor van esélyünk az együttélés szépségére, ha nem mindig azt várjuk, hogy a másik legyen toleráns, befogadó, s igyekezzen legalább eltérni minket, hanem ha először mi, mindig Igét hallgató, krisztusi szón felnövő keresztyének nem felejtjük el azt, hogy a zsidó Jézus evangéliumát halljuk magyarul Romániában. Ugyanakkor a zsidó Pál apostol mondja a római keresztyéneknek, hogy „fogadjátok be egymást”. Tudjuk, hogy Rómában keresztyén közösség volt már az 1. sz. második felében, amikor Néro idejében a 60-as évek közepén kitört az első keresztyénüldözés. Ott nem volt feltűnő az, hogy zsidók, görögök, rómaiak és más nyelvűek egy csomóban imádkoznak és csüngenek a krisztusi szeretet tanításán.

Testvérek, hadd mondjak el egy másik esetet, ami az 1930-as évek Németországában történt. A német kormányban volt akkor egy zsidó származású államtitkár. Egy nacionalista fanatikus német férfi nem bírta elviselni – úgymond – ezt a szégyent, hogy a német kormányban egy zsidó államtitkárságig jusson. Lelőtte ezt az államtitkárt, s gyilkosságért börtönbe került. A börtönben meglátogatta őt egy hívő keresztyén német hölgy. Többszöri látogatása nyomán, mikor mindig a Krisztus befogadó és megbocsátó szeretetéről beszélt neki, ez a fanatikus gyilkos német élő hitre jut. Börtönből szabadulva később a II. világháború idején a náci hadsereg magas rangú tisztje lesz. Marseille-be kerül, Franciaországban teljesít szolgálatot a német hadsereg kötelékében. Ott pedig zsidók sokaságát mentette meg a haláltól magas rangjánál fogva. A náciak rájöttek a dologra, elcsípték, és büntetésből föl akasztották. Azt vallotta halála előtt, hogy egy igaz ügyért hal meg. Mert az a Krisztus, aki őt befogadta, hasonlóképpen a bitófán csüngött, pedig senkinek semmi rosszat nem tett. S ő csak azért fog most csüngeni az akasztófán, mert életre mentette azokat, akiket a fanatikus nacionalista gyűlölet a náci birodalomban halálra ítélt.

Ma olyan világot élünk, amikor új név alatt jelenik meg az emberi gonoszság. Ma terrorizmusnak nevezik leginkább. De mindegy, hogy milyen név alatt jelenik meg, a lényeg az, hogy ugyanaz az emberi ösgyűlölet, rekeszt ki, taszít el, irt ki másokat, mint ami legelőször a testvérgyilkosságot szülte Káin és Ábel vonatkozásában.

Ahhoz, hogy ez valamiképpen mégis megtorpanjon, s erejét veszítse, nekünk, keresztyéneknek van a legnemesebb elhivatásunk. Igaz, mi nem tudjuk az atomarzenált fölszámolni, kicsik vagyunk ehhez. De arra képesek vagyunk, hogy a magunk szívében fölhalmozott fegyvercsomót, robbanásra kész indulat-fegyvertárt fölszámoljuk. Testvérek, amíg ezt meg nem tesszük, ne csodálkozzunk, hogy a másik sem akarja felszámolni, és a legkisebb felébredt indulatunkra többszörös indulattal fog válaszolni. A legkisebb haragot a másik többszörös haraggal fogja megtorolni, és akkor nyilván sosem lesz esély arra, amit itt Pál Krisztus tanítása alapján ajánl nekünk: hogy fogadjuk be egymást úgy, amiként Krisztus is befogadott minket!

Testvérek, azt olvassuk szintén Pálnak egy másik leveléből, melyet a thesszalonikai gyülekezetnek írt, hogy „ti befogadtátok Isten beszédét, és az munkálkodott bennetek”. Mit fogadok be? Az munkálkodik bennem. Milyen beszéd ér el hozzám? Minek adok helyet a szívemben? Az munkálkodik bennem. Milyen tanítást raktározok el a lelkem mélyén? Az

munkálkodik bennem. És nyilván az formál vagy jó vagy rossz irányba. Ezért mondja a zsidó Pál a görög keresztyéneknek, aki a rómaiaknak is üzent, és általuk most nekünk is – íme, a keresztyénség nemzetközisége –: „Ti befogadtátok az Isten beszédét, s az munkálkodott bennetek.” Olyan ez, mint az élet magva, a csíra: a föld befogad egy magot, és ott a földben elkezd munkálkodik, és új növény, új termés sarjad belőle. Befogadtam-e már úgy azt a beszédet, azt az újjáteremtő isteni szót, mint mennyei magot, hogy az munkálkadjon bennem, s minden apró indulatot, minden sértődöttséget, minden gyűlöletet, haragot, mindent, ami nem méltó Krisztushoz, mindent kiszorítson végérvényesen belőlem?

Testvérek, tudjuk, hogy az erőszaknak nincs esélye a szeretettel szemben. Ezért mondja az Ige, hogy a gonoszt jóval győzd meg. A világ nagy mozgalmi jelzője, hogy csak ennek van esélye, a krisztusi szeretetnek az erőszakkal szemben. Ismerős a nagy Gandhi neve, aki az erőszakot mindenképpen tiltotta, és az ő erőszakmentes fellépésével próbálta meggyőzni azokat, akik erőszakkal akarták Indiában lerázni magukról az angol gyarmati uralmat. Tudjuk, hogy Gandhinak ez az erőszakmentes, indulat nélküli, csendes, kitartó mozgalma végül győzött, és fölszabadult India az angol elnyomás alól.

Japánban hasonló dolog történt, ott, ahol a lakosság alig 1%-a keresztyén. A japán szak szervezeti mozgalmat egy mélyen elkötelezett keresztyén, egy Kagawa nevű férfi szervezte meg és indította el. Különös dolgok történtek ennek a nagyon csendesen, és mégis szívósan kitartó krisztusi szeretetszolgálatnak a nyomán. Megtanította a munkásokat arra, hogyan vívják ki jogaikat erőszakmentesen. Így Japán elkerülte azokat az általános, egész országot lebénító sztrájkmozgalmakat, amelyek sok más fejlett ipari államot oly sokszor megbénítottak. Egyszer egy nagyipari vállalat vezetői úgy döntöttek, hogy csökkentik a munkások fizetését. Erre a felháborodott munkások egy csoportja hevesen reagált, és általános sztrájkot akartak kirobbantani. Kagawa azt mondta erre nekik, hogy ez nem lesz jó, mert erőszak csak erőszakot szülhet, és soha nem fogják elérni a céljukat. Azt mondta: inkább küldjétek egy küldöttséget a cég elnökségéhez, s az mélyen hajoljon meg a cég vezetősége előtt, és udvariasan mondja a következőt: Sajnáljuk érzéketlenségünket (a magunkét – mondják a munkások képviselői), azt, hogy nem vettük észre a vállalat vezetésének a nehézségeit. A mi gyerekeink, a munkásgyerekek szokva vannak a hiányokkal, a tieitek, mint vezető réteg gyermekei viszont nincsenek szokva. Mi örömmel fogunk dolgozni értetek, nem kérve akár egy ideig fizetést sem, csak hogy bizonyítsuk a cég iránti hűségünket. S aznap este Tokió utcáira tömegesen kivonultak ennek a vállalatnak a munkásai. Mindenki a kezében vitt egy kis kosarat, s egy feliratot: „Adakozzatok a mi szegény cégünknek!” Elmagyarázták a járőkelőknek Tokió utcáin, hogy milyen helyzetbe került a cégük, s miért harcolnak ilyen szokatlan és ilyen csendes módon. Elnyerte a tetszését a járőkelő tömegnek ez az eljárás, és olyan sok adományt kaptak, hogy felvirágozott ennek nyomán a cégük. Nemhogy csökkentették volna a fizetést, hanem sokkal magasabb fizetést kaptak ezután, sőt, olyan jó lett a kapcsolat a vállalat vezetősége és az alkalmazottak között, hogy soha erőszakos fellépésre senki nem gondolt ezután. Egy keresztyén, krisztusi elkötelezettségű embernek a nagyon alázatos, de következetesen kitartó fellépése nyomán. „Fogadjátok be egymást, amiképpen Krisztus is befogadott minket!”

Ha ezt, csak ezt az egy mondatot felírta volna az emberiség a zászlájára, a homlokára, az ajtófélfájára és 2000 év óta eszerint élt volna, nem lett volna annyi háború, és most nem félné az emberiség egy újabb világégtől.

Testvérek, csak ennyit akar mondani nekünk ma az Úr: „Fogadjátok be... egymást, ahogyan én is befogadtalak titeket!” S ha arra gondolsz, hogy kit fogadott be benned és bennem Isten, az erőszakmentes Isten, a szeretet Istene, akkor biztos, hogy közösen fogjuk elszégyellni magunkat, s csak annyit fogunk kérésül folyamatosan ismételni: „Uram, segíts engem a másik befogadásában a te szereteted végtelenségével!” Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A menyegzői ruha nélküli ember

Alapige: Máté 22,11–14

Az Ige megértéséhez

Ez egy krízis-példázat: a hívás bármely pillanatban elhangozhat, s jaj annak, akit felkészületlenül talál. Önálló példázatként Máté kizárólagos, önálló anyaga. Minden bizonnyal Máté evangélista helyezte el közvetlenül a királyi menyegző példázata után. Az is lehet, hogy ő maga írta. Erre utal a Lukács és Tamás evangéliuma parallel példázataiból való kimaradása. Ugyancsak ezt igazolja a douloi = szolgák (3., 4., 6., 8., 10. v.) és a diakonoi = (az asztalnál felszolgáló) szolga (13. v.) kifejezések váltakozása. A rabbinisztikus irodalom paralleljeivel való összehasonlítás is arra enged következtetni, hogy példázatunk teljesen önálló. Mi a célja Jézusnak ezzel a példázattal? Miért kapcsolja Máté ezt a példázatot az előbbihez, hiszen eredetileg nem ide tartozott? A cél egy kézenfekvő félreértés kiküszöbölése: különbséget kell tenni a kletos = elhívott és az eklektos = kiválasztott között. Pál nem választja el egymástól e két fogalmat. Az első keresztyén gyülekezetben a keresztség felvételét sokan tévesen értékelték és értelmezték: a keresztség automatikusan nyit ajtót a királyi menyegzőbe, Isten országába, jóknak és gonoszoknak egyaránt, azaz ponérous te kai agathous (10. v.). A félreértés gyökere éppen az eredetileg nem meghívottak válogatás nélküli meghívásában keresendő. Egyesek azt állították, hogy akik már megkeresztelkedtek, azokra nem vonatkozik az ünnepi öltözet viselése a menyegzőben, azaz a megkereszteltre mint meghívottakra már nem vonatkoznak etikai követelmények (Róm 3,8; 6,1.15. v.), az Isten kegyelme mindenre elégséges, lehet cselekedni a rosszat, és bűnben maradni. A kérdés így hangzott: „Vétekezünk-e, mivel hogy nem vagyunk törvény alatt, hanem kegyelem alatt?” Ennek a félreértésnek a tisztázása tette szükségessé példázatunknak az előbbihez csatolását, mint egy magyarázatként. A kletos nem minden további nélkül eklektos. Ahhoz, hogy ez utóbbi lehessen az ember, arra fel kell készülnie, közre kell működnie.

endyma gamou = menyegzői ruha. Nem egy különleges, drága díszruhára kell gondolnunk, melyet csak ünnepi alkalmakkor hordtak, hanem a kimosott, tiszta ruhára, a szennyesnek az ellentétére (Zak 3,3–5). A keleti ceremóniák előírásai szerint a menyegzői öltözet hiánya a szokásrend megsértése és a vendéglátó lebecsülése, semmibe vétele. Az írásmagyarázók sokféleképpen értelmezik a menyegzői ruhát. Egyesek szerint a királyi menyegző minden vendége, egy kivételével, menyegzői ruhát kapott ajándékba, ennek értelme a iustitia aliena, azaz ajándékozott megigazulás. A példázatból erre következtetni nem szabad. Bengel értelmezése már a reformáció megigazulástanából táplálkozik: Haec vestis est iustitia Christi, azaz a menyegzői ruha Krisztus igazságának a ruhája. Más allegorikus értelmezések is Isten megszentelő kegyelmét és igazságát (Zsolt 132,9), Isten szabáditását és az azt követő örömet értik alatta (Zsolt 132,16). Gergely, Nissa püspöke a szeretetet, Szent Hilarius a Szentlelket, Hieronymus a jó cselekedeteket, Órigenész magát Krisztust érti alatta, azaz Krisztust kell felöltözni, miként Pál apostol is érti. Luther szerint a Krisztusban való hit Krisztust öltözi fel: „Das hochzeytt kleydt ist Christus” Ez utóbbiakat követve tehát új életet, életvitelt kell értenünk alatta (Mt

9,16; Jel 3,4–5; Mk 9,3). Ez az új élet Istentől ajándékba kapott, Isten országához tartozó új élet. Ez az értelmezés felel meg példázatunk szándékának. A fogalom további megértésében segít a Jézus számára is kedves és sokat mondó Ézs 61,10 is: „...mert az üdvönek ruháival öltöztetett fel engem, az igazság palástjával vett engemet körül, mint vőlegény, aki pap módon ékesíti fel magát, és mint menyasszony, aki felrakja ékességeit” Isten tehát az üdvösség menyegzői ruhájába öltözteti a megváltottakat. A Jelenések könyve fehér öltözetről (3., 4., 5., 18. v.), „tisztá és ragyogó fehér gyolcs”-ról beszél (19,8), melyet Isten ajándékoz. A fehér gyolcs a szentek igaz cselekedetei, mely nem kopik meg, és nem szakad el. Az ilyen öltözet a megváltottak közösségéhez tartozás jele. Jézus az üdvösségről mint posztóról beszél (Mk 2,21), a megbocsátást pedig a legszebb ruhához, a dicsőség ruhájához hasonlítja, melyet az atya ad fel tékozló fiára (Lk 15,22). A menyegzői ruha tehát maga a megtérés és a hazatérés az atyai hajlékba. Ez a hazatérés csak akkor teljes, ha az élet megújulásával jár együtt. A menyegzői ruha tehát a szentek igaz cselekedetei (Ézs 61,8,10; Jel 19,8). Jézus azzal a szándékkal mondja el hallgatóinak ezt a példázatot, hogy tisztán lássanak: az Isten országába meghívottak nem automatikusan érkeznek oda. Akikben az ő Igéje nem terem jó gyümölcsöt, akik nem úgy jönnek hozzá, ahogy azt a menyegző méltósága megköveteli, azok „külső sötétségre” vettetnek.

A király udvariasságból nem eszik együtt vendégeivel, a megterített asztalt átengedi vendégeinek, miközben szemlét tart felettük. Az etairos = barát, társ magyarázatát lásd a szőlőmunkások példázatában (20,1–16). Arra, akin nem volt menyegzői ruha, rákérdez a király: pös eisélthes = milyen jögon (és nem milyen módon) jöttél ide? Az pedig hallgat, ugyanis jögtalanul osont be. A phimoó = szó szerint ezt jelenti: bedugult a szája, mintha szájkosarat tettek volna rá, azaz mélyen hallgat. Nincs mit válaszolnia, sőt még bocsánatot sem kér. Ezt támaszítja alá a király kérdése. A sko tos to exóteron = külső sötétség, Máté sajátos szófordulata (25,30; 8,12). Eredetileg talán csupán ennyi állhatott itt: exo = ki. Ott kint „lészen sírás és fogcsikorgatás” Az evangélista így érzékelteti a romlandóságot, a pusztulást (8,12; 13,24.50; 24,51; 25,30). A deó = megkötni. A kárhozottak megköttözöttsége az utolsó ítélet képzetéhez tartozik (Mk 6,17).

Prédikáció

Láta ott egy embert, akinek nem vala menyegzői ruhája

Neked van menyegzői ruhád? Bemegy a király, hogy megtekintse azokat, akiket fia menyegzőjébe hívott. Számba veszi őket, mintegy vizitációt tart az egybegyűlteket felett. Látni akarja azokat, akik asztalához ültek. És észrevette, hogy valaki *kilóg a sorból*, hogy ott ül valaki, aki nem méltó módon, nem ünnepi öltözetben jelent meg. Te is kilógsz a sorból?

Az egyik lelkipásztor egy olyan férfit temetett, aki életének utolsó hatvan esztendejében egyszer sem lépte át a templom küszöbét. Sokgyermekes, nagyon szegény családban nőtt fel. Tízéves volt, amikor először hívták meg gyermekistentiszteletre. Életében először hallotta a gyönyörű bibliai történeteket és egyházi énekeket. Ő is lelkesen énekelt és elbűvölten hallgatta a szebbnél szebb bibliai történeteket. Istentisztelet után magához hívatta őt a gyermekistentisztelet vezető fiatal nő, s így szólt hozzá: „Ebben a szakadt, rongyos, hétköznapi ruhában nehogy még egyszer ide gyere! Ez itt az Isten háza, ide illik szép ruhában jönni.” A kisfiú szemlesütve, szégyenkezve nézett végig szakadt, foltos ruháján, még cipő sem volt a lábán. Aztán könnyeivel küzdve csak ennyit mondott: „Nem, nem, soha többé!” És soha az életben többé be nem tette a lábát a templomba. Tudom, ez nem mentség arra, hogy örökre hátat fordított az egyháznak. De mi-

lyen másképpen alakulhatott volna ennek a kisfiúnak az élete, ha a gyermekis-tentiszteletet vezető fiatal, tapasztalatlan nő átölelte volna ezt a szegény, rongyos, mezít-lábas kisfiút, s így szólt volna hozzá: „Kicsikém, olyan nagyon-nagyon örvendek, hogy te is eljöttél. Tudod, téged is nagyon szeret az Úr Jézus. Kérlek, gyere máskor is, téged is várunk és mindig szívesen látunk.”

Ennek a kisfiúnak a lelke menyegzői ruhába volt öltözve, de annak lelke, aki megtil-totta neki, hogy még egyszer olyan öltözetben jelenjen meg, nem. Csak az ő szemében lógott ki ez a kisfiú a sorból, de nem az Isten szemében. Mai példázatunknak ez az üze-nete. Ha te is gyermeki lelkülettel tudsz gyermekké lenni, helyed lesz a király fiának menyegzőjén. Mit mond Jézus? „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsá-tok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.” Miként kell hozzá menned, ha hív? Gyermekként, megtért emberként, a lélek tiszta ruhájában. Mit üzen hát Igénk? Azt, amivel minden úrvacsoraosztás után útra engedünk benneteket: „Legyetek, mint az ő szentjei és szerettei könyörületesek; *öltözzétek fel* a jóságot, az alázatosságot, a szelídsé-get és a béketűrést. Szenvedjétek el egymást, és ha egymásra valami panaszotok lenne, bocsássatok meg egymásnak, mint Jézus is megbocsátott tinéktek” Hát ebbe a menyeg-zői ruhába öltözzetek! Ez rajtatok múlik! És ne felejtsetek, nem a ruha teszi az embert, hanem a jóságba öltözött lélek!

Pál apostolnál olvassuk: „Mert akik a Krisztusban keresztelkedtetek meg, a Krisztust öltöztétek fel.” (Gal 3,27) A kolossébeliékről pedig ezt írja: „És felöltöztétek amaz új embert.” (3,10) Hogyan kell felöltözni Krisztust, az új embert? Úgy, ahogy vasárnap felveszed ünnepi ruhádat, mely teljesen betakar, ilyen valóságosan, látható, érzékelhető módon kell felöltöznöd a Krisztust, az új embert. A hegyen épített város messziről lát-szik!

a) *Méltó módon.* A palotában méltó módon, alkalomhoz illően kell megjelened, hi-szen a nagy király vendége leszel. Ha csak testi javakra, lukulluszi élvezetekre, lakmá-rozásra fókuszálsz, visszaélsz azzal a joggal, melyet neked is megelőlegezett a mennyei király. Kálvin így ír erről: „...nem lesznek az örök élet részesei, akik ugyan beléptek az egyházba, hanem csakis azok, akikről bebizonyosodik, hogy a mennyei palotához *méltó* ruházatot viselnek..., hogy örökre megmaradhassanak az ő házában, le kell vetkőzzék a régi embert az ő szennyével egyetemben, és új életre kell gondolniuk, hogy ruházatuk megfeleljen ez oly megtisztelő meghívásnak.” Mit kell hát tenned a király fia menyegző-jére készülve?

b) *Kerüld a hamisságot!* „Álljon el a hamisságtól minden, aki a Krisztus nevét vall-ja.” (2Tim 2,19) Ne tetszelegj hited üres címkéjével, hanem *vizsgáld meg magad*, hogy a nagy mennyei vizitáció ki ne zárjon a vendégseregéből. Ha az Ige, a vasárnapi prédiká-ció csak megérintett, csak egy szép, tartalmas beszéd volt, és utána minden maradt a régiben, nem tartozol a menyegzői sokaságba, Krisztus gyülekezetébe. Ha az Ige nyo-mán nem találsz rá a szoros kapura és az Isten országába vezető, keskeny útra, nincs helyed a vele való közösségben, bármennyire is eleget teszel az egyház elvárásainak. Nem elég megvallanod a hitedet, és százszor is elmondanod az Apostoli Hitvallást. Bár engedtéél Jézus hívó szavának, attól még az életed lehet *látszatkeresztyn élet*. Ne cso-dálkozzál, ha majd Isten kizár az ő palotájából. Kerüld a hamis, *képmutató életet*. Ezt kérdezi tőled Isten: elfogadod bűneid bocsánatát, de továbbra is vétkezel és megmaradsz a bűnben? Egyszerre az egyformán drága számodra a kegyelem és a gonoszság? Örök gazdagságra vágyakozol, közben minden kicsiség és bővli miatt megveted azt? Krisztust Uradnak nevezed, de önmagadnak szolgálsz és engedelmeskedsz? Az ilyen vendég a mennyei Király asztalánál szemérmetlen vendég, Kálvin szerint „pofátlan”, hiszen azt mocskolja be, ami a legszentebb. Kemény szavak ezek, de nem én mondom.

c) *Tarts ki mindvégig* a hitben és a szeretetben, az utolsó napig (22,24), a nagy trombitaszóig (24,31). Bár elhívott Isten, nehogy azt hidd, hogy *már házon belül vagy*, hogy máris az örök élet örököse vagy. Tarts ki! Azaz minden nap az ő akarata szerint élj. Méltatlan létedre meghívást kaptál az Isten országába, de ha azt hiszed, hogy a meghívás elfogadása téged semmire sem kötelez, nem kerülheted el a végső ítéletet.

Sorolhatnánk tovább, hogy mit kell cselekedned. Egy szónak is száz a vége: *fel kell készülnöd!* Öltözd fel a Krisztust és vedd le beszennyezett ömberedet, „mielőtt eljön az özönvíz”, mielőtt jönne a király, hogy megtekintse vendégeit. Ugye rákészülsz, amikor rokon vagy barát hív téged lakodalomba? Ott megjeleni kötelezettséggel jár. A meghívásból le kell vonnod a következtetést. Egy ekkora kitüntetést nem lehet alábecsülni, sem közömbösen fogadni. A lakodalomba való meghívást komolyan kell venni. Nem engedheted el a füled mellett, örömmel kell azt fogadnod. Ha pedig ünnepi ruha nélkül, felkészületlenül mész és ülsz le az asztalhoz, akkor nem értetted meg, hogy mit vár tőled az, aki meghívott, és hogy mivel jár együtt a lakodalomba való meghívás. Így van ez akkor is, amikor Jézus hív. Nehogy azt hidd, hogy nem kell rákészülnöd, hogy nem kell bűnbánatot tartanod, hogy nem kell megtérned. Ha nem véglegesen öltözöl át, ha nem öltöd fel egyszer s mindenkorra a Krisztust, ha nem érzed a szíved mélyén, hogy többé nem te, hanem a Krisztus él benned, ez azt jelenti, hogy olyan akarsz maradni, amilyen voltál és ma is vagy. Hiába vagy református keresztyén, ha elzárkózol az új élet elől és kitartasz régi éned, saját, beképzelt kegyességed mellett.

Vigyétek és vessétek őt külső sötétségre

Példázatunk nem a meghívásról, hanem a királlyal szembeni tiszteletlenségről, méltóságának megsértéséről és az érdemteleniségről szól. Nem ezt érdemelte a király. Menyegzőbe te sem érkezel szennyes ruhában, ajándékba szépen felcímkézett borostüvegben nem vizet, sem bővlit nem viszel. Ha mégis ezt tennéd, ne csodálkozz, ha nem szívesen látott vendég leszel, s talán miattad, sokunk miatt még mielőtt megkezdődne a menyegző, máris elmarad. Így van ez az Isten országával is. Valahol Indiában vagy Kínában menyegzőbe indultak a falu lakói. Az ifjú pár nagyon szegény volt, ezért arra kérték a meghívottakat, hogy mindenki hozzon magával egy üveg rizsbort, s érkezéskor öntse azt egy nagy, közös edénybe a bejárat mellett. Amikor a vendégek mind együtt voltak, a felszolgálók a bort a vendégek elé tették. Mindenki az ifjú pár boldogságára koccintott, de amikor ajkukhoz emelték a poharakat, az arcok kővé meredtek. A poharakban ugyanis víz volt. Most már mindenki, kivétel nélkül szégyellte és bánta, amit otthon, még lakodalomba indulás előtt kiagyalt: „Senki sem fogja észrevenni, ha én bor helyett vizet viszek a lakodalomba. Hát mi ez az egy üveg víz egy egész hordó borban?” Sajnos, kivétel nélkül mind így gondolkoztak. Mindenki a mások terhére akart mulatni. Mindenki vizet vitt. A menyegző meg sem kezdődött, s máris elmaradt. Mekkora szégyen és mekkora tiszteletlenség az ifjú párral szemben.

Te mit viszel a király fiának a menyegzőjébe? Bor-címke alatt vizet, szeretet helyett gyűlöletet és haragot, becsületesség és tisztesség helyett szennyesbe öltözött lelkedet? Gondolod, hogy nem veszi észre a menyei gazda? Nem félsz attól, hogy számodra elmarad a menyegző, hogy kizárnak az Isten országából? Példázatunk királya sem azért dobhatja ki azt a szerencsétlen embert, mert nem öltözött „díszmagyarba” vagy „Bocskairuhába”, hanem azért, mert szennyes volt a ruhája, mert tiszteletlenül, szégyenteljesen viselkedett. Szennyes ruhája az ő hibája. Azért senkit sem okolhat. Csak ki kellett volna mosnia, de nem tulajdonított annak jelentőséget. Látod, milyen csekélység az, ami rajtad múlik? Meghív Isten, asztalt terít neked a mennyekben az örök életre, Krisztust küldi éretted, aki meghal, hogy te életben maradhass, s annyira sem vagy képes, hogy levedd

óemberedet és felöltözd azt az újat, melyet Isten teremtett szentségben és tökéletes igazságban? Nem olyan nagy művészet, amit az evangélium mellett még meg kell tenned és meg kell tanulnod. Ez csupán egy imádság:

„Fehérré! Uram, a forrás te vagy,
Békét és nyugalmat lelkembe adj!
Áldásod nem apad: gazdag folyó,
Mossál meg engem s tégy fehérré, mint a hó!
Tiszta fehér, miként a hó,
mossál meg engem, s leszek fehér, miként a hó.”
(263. ének, régi énekeskönyv)

A külső sötétség a kivilágított lakodalmi terem ellentéte, azaz örök kárhozat. Bent fény, kint sötétség. Melyiket választod? Ha nem jársz a világ világosságával, sötétségben maradsz. Nincs irgalom annak, aki visszaél Isten kegyelmével, aki megszentégteleníti, sárba tiporja és disznók elé veti azt, ami szent. Bűnbánattal és Jézus éretted bemutatott áldozatát boldog örömmel és hálás szívvel elfogadva indulj a mennyei lakodalomba, hogy lábad és kezéd meg ne kötözzék, és külső sötétségre ki ne vessenek.

Sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak

Tudod, mit jelent kiválasztottnak lenni? Azt, amit Péter első levelében olvasunk: „Ti magatok is, mint élő kővek épüljétek fel lelki házzá...” (2,5) Ha nem épülsz be, üres lesz a helyed, egy téglával kevesebb lesz Isten templomának falában. Életeddel, magatartásoddal te ütöttél rést rajta, és neked is kell azt betömnöd. Ha képtelen vagy, nem akarsz Isten templomában élő kővé lenni, csak meghívott maradsz, és nem kiválasztott. Valaki, aki gyülekezetében mindig kritizált, zúgolódott, elégedetlenkedett, azt álmodta, hogy angyal kísérte fel a mennybe, ahol egy csodálatos templomot látott. Nyomban észrevette, hogy annak falán egy csúnya rés éktelenkedik. „Mióta van ott ez a csúnya rés? – kérdezte. „Azóta, mióta hátat fordítottál a gyülekezetednek” – válaszolt az angyal. Majd így folytatta: „Isten veled akarja ezt a rést betömetni, de te nem akarod, te csak a hiányosságokat, mások hibáit látod. Mindenért dühös leszel, mindenért panaszkodsz és zúgolódsz. Ezzel ütöttél rést Isten templomának falán.” Álmából felébredve, belevetette magát a gyülekezeti munkába, így akart élő kővé lenni Isten templomában, így akarta az általa ütött rést betömnöni. *Megtért!*

Nem mind választott, aki meghívott. Nem mind arany, ami fénylik. Meghívásod még nem minden, még csak félúton vagy, még messze van a cél, még nem értél oda. Ne ringasd magad abban az illúzióban, mintha Isten meghívása nyomán az örök élet *már is a zsebedben lenne*. Nincs ott! A meghívott még nem kiválasztott. A kettő között különbséget kell tenni. Isten hívó szava ugyan sokakhoz eljut, de nem mind kerülnek a kiválasztottak seregébe. Ez rajtad múlik. Isten szuverén joga, hogy kit választ ki. Ne ajánld magad, hanem épülj fel lelki házzá. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, azért hív mindenkit. Az egyházba sokan belépnek, vannak ott jók és rosszak egyaránt, de aki nem akar megtisztulni, megújulni, újjászületni, annak nincs mit felhoznia mentségére, sem most, sem ama napon. Az, hogy gyülekezeti tag vagy, nem minden, nem garancia. Nem jelenti azt, hogy nyugodtan ülhetsz babérjaidon. A végső döntés akkor következik be, amikor bemegey a király, hogy megtekintse vendégeit, azaz az utolsó ítéletkor. Adja Isten, hogy Jézus vérében megtisztulva állhass előtte, immár szentől szembe, ahol már sem hinni, sem remélni, csak szeretni kell. Mert a legnagyobb a szeretet. Ezt kérjed a menny Urától! Ámen.

Ajánlott irodalom

- COENEN, L.: Erwählung. In: Coenen, L.; Beyreuther, E.; Bietenhard, H.: *Theologisches Begrifflexikon zum Neuen Testament*. 1. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1967, 285–291.
- COENEN, L.: Berufung. In: *TBNT* 1. 1967, 86–92.
- EICHHOLZ, G.: 20. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. E. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen 1962, 299–305.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. 1. M. Grünewald Verlag, Mainz 1990, 124.
- JAKUBINYI György: *Máté evangéliuma*. Szent István Társulat, Budapest 1991, 242.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck Ruprecht. Göttingen 1962, 61. skk., 186. skk.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. 2. Székelyudvarhely 1940, 183–184.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen/Vluyn 1994, 274–275., 296.
- LINDEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht. Göttingen 1978, 99–103., 169–170.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Matthäus*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 292–295.
- SCHLATTER, A.: *Das Evangelium nach Matthäus*. Calwer Verlag, Stuttgart 1965, 326–328.
- SCHNIEWIND, J.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1950, 221–222.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1973, 273.
- VARGA Zsigmond: *Máté evangéliumának magyarázata*. Jubileumi Kommentár, Budapest 1969, 29–30.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

6.

Pünkösdi esküvő

Alapige: 1Timóteus 1,7

Az esküvő önmagában véve is emberi életünk egyik nagy pillanata. Számotokra azonban kétszeresen is az; éspedig azért, mert holnap virrad reánk pünkösdvásárnap. Holnap az egész keresztyén világ énekelni fogja: Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket épen! Azért hát én is most az én Uram, Krisztusom nevében hadd indítsalak el benneteket a közös élet útjára a pünkösdi evangéliummal: Tudjátok meg, ha eddig nem tudtátok volna, nemcsak egymást, ezt a nagy szerelmet és boldogságot kaptátok Istentől, hanem az ő Lelkét is kaphatjátok. **A Szentlélek a boldogság titka a házasságban is**, éspedig azért, mert:

1. Isten Szentlelke – **az erőnek lelke**. Éspedig nem a másikat letipró, elnyomó erőnek (erőszaknak), hanem a terhet együtt hordozó, a másik terhét is hordozni képes lelki és fizikai erőnek a Lelke. Amíg kéritek, elfogadjátok, használjátok Istennek a lelkét, **kibírjátok** mindazt a terhelést, amit az élet, a házasság, a család jelent. **Nélküle** még egy kis szellő is összetörheti a boldogságot: mutatja a sok zátonyra futott házasság. Hívjátok hát Isten Lelkét szüntelen!

2. De azért is hívjátok, mert a Szentlélek **a szeretet Lelke**. Az isteni szereteté, az agapéé. Mert a házassághoz nemcsak szerelem kell, hanem főleg szeretet. Igazán a szeretet: mely mindent remél, mindent hisz, mindent eltűr. Mely gyöngéd, meleg, biztató, vigasztaló, erőt adó forrása a házastársaknak. Honnan? **Isten Lelkétől!** Hatása csodálatos: Mint a kis virág is magától kibomlik, rá, ha csöndes fényed omlik. – Hívjátok Isten Lelkét!

3. A Szentlélek végül is a **józság Lelke**. Jelentősége akkor is nagy, ha arra gondolunk, hány házasságot tesz tönkre ma az alkohol csak kis hazánkban is. De itt többről van szó. Arról, hogy **reálisan lássuk** a helyzetünket. Ne építsünk fellegvárat! Lássuk a feladatot, célt, Isten akaratát, s azt a **letörés és az extázis** szakadécai között vezető keskeny úton mindig követhessük.

Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket épen! Ez legyen imádságotok egy hosszú életen át!

---

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

Prédikációsorozat a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede
Hosszúmező

Te vagy az az ember

Alapige: 2Sámuel 11,1–27

Mai történetünk jól szemlélteti, mennyire az Élet Könyve a Biblia. Nem festi rózsaszínbe, és nem írja át egy-egy bibliai szereplő személyét, gonosz tetteiket sem hallgatja el. Dávidról, a zsidók nagy királyáról is elmondja, hogyan vétkezett. Betsabéval való vétkét részletesen tárja elénk a Szentírás, hogy mi annál inkább tudjunk Dávid Fiához, Jézushoz jönni bűneinkkel. Benne úgy gyönyörködhetünk, mint akiben semmiféle bűn nem találtatott.

Honnan is indul el ez az egész folyamat? Hogyan is lesz mindebből egy előre megfontolt, szándékos gyilkosság? Ebben a bűnbelen lesz vétkes Dávid. Bár alibije is van, hiszen a harcban megtörténik, hogy egyesek elesnek, mégiscsak ő rendezte úgy a dolgokat, hogy ez egy véletlenszerű „balesetnek” tűnhessen. Még azt is megpróbálja, hogy idejében hazarendeli katonáját, hogy a megfogant gyermekről ki ne tudódjon, hogy az tőle van, de a Hitteus Uriásban van annyi becsület, hogy nem megy be feleségéhez. Esély sincs arra tehát, hogy ezt a gyermeket majd Hitteus Uriás fiának mondhassák.

A Szentírás kiemeli ennek a hettita katonának, Uriásnak becsületes voltát. Dávid becsületességével szemben felragyog az ő becsületessége. Valahogy azt láthatjuk, hogy ez az idegenből jött katona hős lesz a maga nemében.

Dávid a hadba vonulás idején otthon lebzsel. Ebéd után hosszúra nyújtja a szunyókálást, és estefele, mint akinek nincs más dolga, sétálgat királyi palotája lapos tetején. Így látja meg a szép termetű Betsabét, amint éppen fürdőzik a szomszédban. Vannak olyan magyarázatok is, amelyek próbálják Dávid bűnét egy kicsit csiszolni, mondván, hogy Betsabé is jobban elbújhatott volna a férfiszemektől, és intimebb környezetben rendezhette volna a maga tisztálkodását – de ez nem menti fel Dávidot tettének következményeitől. Nyilvánvaló, hogy Betsabének is megvan a maga bűn-része, és figyelmeztetés lehet ez a ma felnövekvő leányok vagy az asszonytestvérek felé is. Egy olyan feje tetejére fordult világban élünk, ahol ezekről beszélnünk kell!

Az sem menti Dávidot, hogy ő király. Azért, mert ő király, bármit megtehet? Megtetszik neki egy asszony, és magához rendeli. Azon is el lehet gondolkodni, hogy még a királyi palotában sem marad titokban semmi!

A katonátsaihoz becsületesen, nemesen, bajtársi érülettel viszonyuló Uriás hallhattott is valamit a történekről? Erről a Biblia nem beszél. Ami hangsúlyos az az, hogy bármiként próbálja Dávid szépítgetni a valóságot, bármennyire is úgy rendezi az eseményeket, hogy az ne tűnjék bűnnek – *mindent ki lehet magyarázni, én nem vagyok vétkes, én nem vagyok hibás!* –, nem az a kérdés, hogy mi mit gondolunk magunkról, hanem, hogy Isten mit mond a mi dolgainkról! Dávid itt nem látja és nem is kérdezi Isten akaratát, mintha nem lenne kapcsolata Istennel. Szüksége van a prófétai szóra, kell a Nátán próféta tanító meséje, hogy lelkiismerete felébredjen.

Amikor elhangzik: „Te vagy az az ember!”, akkor döbben rá, mit is tett! Addig sodródik lefele a lejtőn: kívánságból paráznaság, paráznaságban megfogadó gyermek, há-

zasságtörés, előre megfontolt gyilkosság. Mélyen mélyre zuhan a dicső Dávid, aki nemrég még győzedelmeskedett az arámok fölött! Mi lett a frigyláda előtt szent táncot járó Dávidból!?

Isten minden „leszereplése” ellenére mégis lehajol hozzá. Milyen nagy kegyelem az számunkra, ha a mi életünkben is vannak mélypontok, elbukások, de nincsen olyan mélység, ahonnan Isten ne tudna felemelni! Nyilván, ez nem jogosít fel arra, hogy tovább halmozzuk bűneinket. Dávid Fiának, aki amikor a bűnösnek bűnbocsánatot hirdet, így szól: Eredj el, és többé ne vétkezzél!

Legyen örök figyelmeztetés a mi számunkra Dávid esete, ha a testi kívánságoknak helyet adunk, és nem ismerünk határokat bizonyos dolgokban, azok tönkre tehetnek házasságokat, emberi kapcsolatokat. Ha azt a bizonyos határt, amit Isten az Ő Igéjében javunkra kiszab nekünk, ha az áthágjuk és semmibe vesszük Isten törvényének korlátok közé szorító hatalmát, ez olyan, mintha másnak a búzatáblájába engednénk juhnyájunkat vagy teheneinket, és a drága kenyérnekvalót lelegettetnénk azokkal vagy másnak a bárányát vennénk el, és azt készítenénk el vacsorára.

Kedves testvéreim! Hadd tudjunk így tükörbe nézni! Adjunk hálát azért is, ami a másé, adjunk hálát felebarátaink boldogságáért! Adjon nekünk az Úr a Hitteus Uriáséhoz hasonló, halálíg hősies és engedelmes életvitelt! Ne kövessük Dávidnak azt a cselekedetét, ahogyan Uriást leitatja, és az alkohol befolyásoltsága alá kerülő Uriástól reméli, hátha hazamegy, hátha így a javára változnak dolgok! Ma Isten embere ilyen eszközökhöz ne nyúljon!

Hol van itt az imádság? Hol van itt az Igével való élés? Hol van itt az Istenre figyelem? Sehol. Isten őrizzen meg bennünket és családjainkat az ilyen helyzetektől!

Ha az indulatok, kívánságok kavarnak, akkor is legyen elcsendesedés, legyen Istenre figyelem! Legyen a mi életünkben is megállás: hol is vagyunk, milyen helyzetbe jutottunk?! Mondjuk bátran: Légy irgalmas nékem, nyomorult bűnösnek! Irgalmazz, kérlek, énnekem! Ámen.

Ítélet és kegyelem

Alapige: 2Sámuel 12,1–14

Ítéletről és kegyelemről szól mai Igénk.

Dávid ajkáról egy adott pillanatban a könyörtelen ítéletnek a szava hangzik el egy ember ellen, aki irgalmatlanul elveszi a szegény ember egyetlen báránykáját.

Hosszú idő telt el azóta, hogy Dávid parázna módon élt egy hősiesen harcoló katonája feleségével. Eltelt már hosszú idő azóta, hogy ebből a kapcsolatból fogant kisded világra jött. Hosszú hónapok múltak el, és látszólag az Úr hallgatott. Nátán bizonyára tudott erről, de ő már megtanulta a leckét, hogy elhamarkodottan ne szóljon. Nátán várt, s az Úr Isten is kivárt eddig.

Hányszor így van ez a mi életünkben is, hogy vár, vár, vár az Úr arra, hátha magunktól, hátha még idejében bűnbánatot tartunk. De legtöbbször úgy van, mint ebben a történetben is, hogy ez magunktól nem megy. Isten az Ő szavát, az Ő Igéjét használja fel, hogy bűnbánatra indítsa Dávidot. Ezért is jó, ha olvassuk, hallgatjuk Isten Igéjét, mert alvó lelkiismeretünket csakis Isten szava tudja felébreszteni.

Azon az emlékezetes napon, miközben észreveszi a felebarát szemében a szálkát Dávid, és kimondja a súlyos ítéletet, nem is tudva, hogy saját fejére mondja ki „halál fia az az ember”, a könyörtelenül ítélő király mégis megtapasztalja az Úr ítéletében az Ő

nagy könyörületesességét és irgalmasságát. Ezt a csodát mi is átélhetjük. Mi nem az ítélet, hanem a kegyelem asztalához vagyunk hivatalosak!

Halál fia lennénk mi is, ha Atyánk nem tekintene egyszerűen Fia áldozatára. Bűneink büntetése igen nagy lenne! Figyeljük csak meg, amikor Dávid bűnbánatot tart, nem azt mondja, hogy vétkeztem Betsabé ellen, vagy vétkeztem a Hettita Uriás ellen, hanem vétkeztem az Úr ellen.

Kétszer is elhangzott Nátán részéről: Miért vetted meg az Úr szavát? Majd később mondja az Úr üzeneteképpen, „mivel megvetettél engem” Akkor is, amikor parázna életet élt, akkor is, amikor kitervelt gyilkosságra adja fejét, megvetette az Úr szavát, megvetette az Urat. Vétkezik a Tízparancsolat Igéi ellen, s ott többek között írva van, hogy ítélet van harmad- és negyedíziglen azokon, akik az Urat megvetik. Dávid pedig ezt cselekedte. És az igazságosan ítélő Úr szava szerint cselekszik. Szíve könyörületes-ségből életét meghagyja, de bűneinek következményeit Dávidnak látnia kell. Meg fog halni az a gyermek, amely ebből a kapcsolatból született. Örök figyelmeztetés, örök mementó marad ez mindenki számára. Ezután pedig véres események is fognak következni Dávid házában. Saját gyermekei láznak fel ellene. Nem véletlenül lesznek ezek a véres események Dávid családjában. Szeme láttára veszik majd el Dávid feleségeit is.

Dávidnak meg kell tapasztalnia, hogy milyen érzés az, amikor elveszik azt, ami az övé, mert ezt tette ő is. Majd ezt látva fakadhat dalra, és szólhat szíve mélyéről zoltáiraiból a hála. Szinte minden énekén átcseng a köszönet, s dagad az ének, mely Isten irgalmát, kegyelmét magasztalja. Meghalt a fia, mintha helyette halna meg! Mi már arra a nagybetűs Fiúra gondolhatunk, Aki helyettünk szenvedett el kínos halált, hogy mi éljünk Általa.

Ezt a kegyelmet, ezt az irgalmat magasztald én szívem! Könyörödjünk együtt úgy, ahogyan Dávid is tette ezt: „Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem, töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal! Teljesen mosd le rólam bűnömet, és vétkeimtől tisztíts meg engem! Mert tudom, hogy hűtlen voltam, és vétkem mindig előttem van. Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz. Ezért igazad van, ha szólsz, és jogos az ítéleted.” (Zsolt 51,3–6) Ámen.

Dávid nagyhete

Alapige: 2Sámuel 12,15–23

A felolvasott igeszakaszban Dávid nagyhetéről hallunk. Nem lehetett könnyű számára ez a hét. A szórszálhasogató ember azt mondhatná: magának szerezte. De kik vagyunk mi, hogy ítéletet mondjunk Dávid felett?

Isten Igéje most valami egészen másról akar nekünk beszélni. Előttünk áll az a király, aki már így vallott: vétkeztem az Úr ellen. Felismerte halálra méltó vétkes voltát és azután hallhatta Nátán szájából a felmentő ítéletet is, de bűnének következményeiről is, háborúkról, lázadásokról, családi békétlenségekről, s arról is, hogy ez a gyermek meg fog halni. Dávid mégis bőjtöl. Hét napig tartó imádságos csendben könyörög Istenéhez. Lelki nyomorúságában nehezen tudja elfogadni Isten döntését.

Sok esetben a mi életünk is hasonló Dávid életéhez. Az igazságosan ítélő, szuverén Úrnak a döntéseit milyen nehezen fogadjuk el mi is!

Az Úr Dávid bűnét elengedte, ám bűneinek következményeit el kellett szenvednie. Örök emlék maradt számára, hogy vétkeztem, hogy gyilkoltam, halálba küldtem a Hitteus Uriást, parázna módon éltem az ő feleségével, Betsabéval. S most Dávid bűnéért

meghal a gyermek. Azért, hogy Dávid életben maradjon, meg kellett halnia a gyermeknek. Mennyire marcangolhatta a gondolat: énniattam hal meg ez a csecsemő! Az én nyomorúságos kívánságom, királyi parancsolatom miatt – hozzák át ágyasházamba Betsabét! –, miattam halál fia ő? Ott látja vergődve, ahogy alig vesz már levegőt. Súlyos betegséggel verte meg az Úr a gyermeket.

Mindez Dávidért és értünk is történik. Amit Dávid ott csak felemás módon értett meg, mi megérthetjük ennek teljes üzenetét: Isten az Ő legszeretettebbjét, egyszülött Fiát adja oda a halálba, hogy nekünk életünk legyen. Mi nem tudjuk, hogy az 51. zsoltár szavain kívül még mit mondhatott el Urának Dávid e hét nap és hét éjszaka alatt, de bizonyára elmondott mindent. Nehéz lehetett számára mindez, de megtörtént.

Vannak az életünknek olyan pillanatai, amikor úgy sóhajtunk fel Istenhez, hogy mindent elmondunk Neki. Áldott órák ezek. Dávid életében igen hasznos volt ez a hétnapos, imádsággal eltöltött böjt. Ha valaki Istent szereti, Isten a rosszat is javára tudja fordítani. Nincs olyan rossz, amiből Isten ne tudna előhozni valami jót.

Dávidnak megújul a kapcsolata Istennel. Ehhez ez a nyomorúságos helyzet kellett? Isten sokszor megengedi életünkben is a nyomorúságos helyzeteket, hogy igazán Hozzá forduljunk, Vele való kapcsolatunk megújuljon. Bármennyire nehéz, de javunkra van.

Mennyivel jobb Istennek hívó, tanácsoló szavára még idejében hallgatni! És milyen veszedelmes ellentmondani Isten hívásának és tanácsolásának! A megkeményedő szívű ember felé Isten már más eszközöket használ. Dávid ezeket megtapasztalhatta.

Szívében elhallgattatta Isten szavát. Parancsolatait félretette. Súlyos következményekkel jár mindez. „...Isten minden parancsolata ellen súlyosan vétkeztem, azoknak egyikét is soha nem tartottam meg, sőt még mindig hajlandó vagyok minden gonoszra: mégis Isten, az én minden érdemem nélkül, egyedül az ő ingyen kegyelméből nekem ajándékozza és tulajdonítja Krisztusnak tökéletes elégtételt, igazságát és szentségét, mintha én soha semmi bűnt nem tettem volna, és semmi bűnöm nem lett volna...” Íme, Heidelbergi Káténk tanítása a megigazításról! (HK 60) A keresztyén ember így gondolkozzék efelől! Sok magyar református azt mondja: én mindig betartottam a Tízparancsolatot. A Heidelbergi Káté szavai egész mást mondanak. Minden törekvésünk közben maradjunk meg hát alázatban!

Atyánk elküldte közénk Fiát, hogy Ő élénk élje: mit jelent Istent és felebarátot szeretni. Benne valósággá lett tanítása: „senkiben nincsen nagyobb szeretet, mint aki életét adja az ő barátaiért.” (Jn 15,13) Ezt tette Jézus értünk. Ez ábrázolódik ki az úrvacsorában is.

Dávid számára ez a „nagyhét” áldással járt. Más emberként kel föl. Ezt észreveszik rajta. Féltik, nehogy kárt tegyen magában, s közben Isten őt átfর্মálja. Lelkében megújul. Valamit megért abból, amit Isten elvégzett az ő belsejében. Megérti, hogy az Úrnak még van terve vele minden nyomorúsága, minden elesettsége ellenére is. Végül is elfogadja azt, amit Isten döntött felőle. Legyen meg a te akaratod! – mondjuk a mi Urunk szavaival!

Hiábavaló volt annyi lázadásunk, annyi perlekedésünk.

Dávid megfürdik, s új ruhát vesz magára. A megigazult és újjászületett ember új ruháját veszi fel. Lehet, hogy a szolgák csak a tiszta ruhát látják rajta, azt veszik észre, hogy immár fénylik az arca. Megkeni magát drága olajjal, s tisztán, felfrissülve áll ott szolgálói körében. Ez csak külsőség, ám belül nagyobb változás történt. Jó volt számára ez a „nagyhét”. Vajon a te számokra tudnak-e ilyen hasznosak lenni a nagyhetek?

Ha Istennek elmondjuk bűneinket, Ő elveszi azoknak terhét.

A felmentést, a szabadulást éppen abban látjuk, hogy enni kér. Meghalt a gyermek, Istennek más terve van már Dáviddal. Isten igaz döntése ellen nem akar Dávid hiábava-

lóan tusakodni. Új fejezet nyílik számára Isten szolgálatában. Ez a csodálatos a kegyelemben, hogy a kegyelem nem olcsó, hanem éppen drága kegyelem, s ezt tudva mégis új lapot lehet kezdeni.

Előlről lehet kezdeni. Szól ez a gyermeknek, az ifjúnak, a középkorúnak, de még az idősnek is. Eközben az Ő lelkének ereje megtanít másként viszonyulni azokhoz is, akik körülöttünk vannak. Megtanít bennünket józanul gondolkodni, józanul beszélni.

A földet néző, siránkozó, vergődő Dávid helyett most egy lelki vezetőt látunk, aki másokat is Isten útjára tud vezetni. Nagyon világosan mondja: „Vissza tudom-e még hozni őt? Én megyek majd őhozzá, de ő nem tér vissza hozzám.” Aki elfogadta Isten akaratát, aki túllát a halálon is, az Isten kezébe kapaszkodik, és a holnapot is az Ő kezébe teszi le.

Adja Isten, hogy ez ne csak Dávidról szóljon, hanem szólhasson rólad is, mindnyájunkról! Ámen.

Megvigasztalódás

Alapige: 2Sámuel 12,24–25

Megvigasztalódás – ez nem csak egy prédikáció címe, Isten ezt szeretné munkálni mindnyájunkban. Mindnyájunknak az életében voltak, vannak, s talán lesznek olyan pillanatok, olyan időszakok, amikor búsulhatunk, szomorkodhatunk. Dávidnak az életében is volt ilyen bőven, de amikor Istenre figyelt, mindig megtalálta a kivezető utat.

Ez az időhatározó szócska, amivel felolvasott alapigénk kezdődik, ez az „ezután” valami olyat juttat eszünkbe, hogy Dávidnak az életében sok minden történt. Életében Isten tanítómesterként volt jelen. Ez a „sok minden” juttassa eszünkbe a Sámuel általi királlyá való felkenetését, Saultól való bujkálódása idejét, királysága kiteljesedését, hogy Isten szíve szerint való király lehessen. Jól haladtak a dolgok, ám ő más asszonyát kívánta meg, és nemcsak parázna módon magához hívatta őt, s ebből a kapcsolatból egy gyermek is megfogant, hanem Betsabé férjét, a hitteus Uriást álnok módon a halálba küldte. Látszólag mindez titokban marad, alibit, ürügyet keres és talál is. Úgy intéz mindent, hogy gonosz szándéka és cselekedete ki ne derüljön. Isten előtt azonban nincsen titok!

Mi is így állhatunk csak Isten elé, mint akik hiába is titkolnánk dolgainkat Előle. Előtte nem marad semmi sem elrejtett.

Isten beküldi jó kilenc hónap múltán Dávidhoz Nátán prófétát, akkor, amikor a gyermek megszületik. Addig mintha Isten hallgatna. A kellő időben jön Nátán próféta, s tanítóbeszéde által Isten Igéje összetöri Dávidot. Dávid kimondja a súlyos ítéletet a könnyörtelen gazdag fölött, utóvégre önmaga fölött. Dávid ekkor bűnvallást tett, úgy, ahogy az 51. zsoltárban olvashatjuk ezt. Vallja, hogy vétkezett az Úr ellen, anyja méhétől fogva már gonoszságban leledzik, semmi jó nincsen öbenne. Kéri Istent, hogy tisztítsa meg, tegye fehérebbé őt, mint a hó.

Isten Dávid bűnvalló imádságát meghallgatta, de bűnei egyes következményeit meghagyta. Annak a gyermeknek meg kell hálnia, a fegyver házából nem távozik el, feleségei zeme láttára máséi lesznek úgy, ahogy elvette ő is másnak a feleségét. Örök figyelemzés marad ez Dávid számára: milyen veszedelmes az engedetlen élet, mert az engedetlenségnek mindig volt és lesz következménye. Az engedelmesség, a megalázkodás még nagyobb áldással bír az ember életében. Ő a bűnbánó, megtört szívet nem veti meg. Abban jobban gyönyörködik, mint a véres áldozatokban.

Dávid ráébredt: Isten nem külső vallásosságot kíván, hanem azt, hogy tiszta szívből szeresse az ember az ő Urát, a teremtmény az ő Teremtőjét. „Tiszta szívet teremts bennem, oh, Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem!” (Zsolt 51,12) – ez az óhaj fogalmazódik meg benne, és ez lehet a mi óhajunk, a mi kérésünk is.

„Ezután megvizsgáltta Dávid az ő feleségét, Betsabét: bement hozzá, és vele hált. Az asszony fiút szült, és Salomonnak nevezték, az Úr pedig a szeretetébe fogadta őt.” (24. v.) Ha előreugrunk a Szentírás tanulmányozása során Máté evangéliumához, annak első fejezetében egy nemzetségtáblázatot találhatunk. Ezeket a száraznak tűnő fejezeteket sokszor kikerüljük, vagy csak éppen átfutjuk. Ábrahámmal kezdi Jézus származását Máté, majd eljut Dávidhoz, Isai fiához. Így mondja: „Isai fia volt Dávid, a király. Dávid fia volt Salamon, Uriás feleségétől.” (Mt 1,6) Ki értheti ezt? Talán még Dávid sem, talán még én sem, de Isten így akarta, így rendelte.

Salamon a békességgel élő lesz. Valahányszor nevén szólítja majd fiát Dávid, Isten-nel való megbékélése juthat eszébe. Megbékéltem Istennel, Isten megbocsátotta bűneimet.

Salamon, a békés, a megvizsgálatódott asszony méhéből származó gyermek. Mi pedig már Üdvözítőnk szavaira is figyelhetünk, ki így szólt: „Nagyobb van itt Salomonnál.” (Lk 11,31) Betelnek az ézsaiási prófécia, és Ő lesz a Békesség Fejedelme, Királyoknak Királya, Uraknak Ura, Tanácsosok Tanácsosa. Valóban, nekünk ilyen Mesterünk van. Ő nem csak mondja, de valóra váltja szavait: „...az én békességemet adom néktek, nem úgy adom..., amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen.” (Jn 14,27) Salamon születésében a mi újjászületésünket és megszentelődésünket is láthatjuk. Isten így formál, így gyúr át, alakít újjá és teszi békéssé a mi szívünket is.

Alapigénk második verse arról szól, hogy Dávid Nátán prófétára bízta Salamont. Milyen jó, amikor a király és a próféta között összhang van! Nem sértődik meg Dávid azért, mert Nátán ilyet merészelt mondani: „Te vagy az az ember!” Mi hányszor nem tudjuk túltenni magunkat ilyen helyzeteken? Hányszor nehezen fogadjuk az intést és fegyelmezést! Dávid a megdorgálást elfogadta. Nátán pedig azt cselekedte, ami reá volt bízva. Jó, ha az egyházi fenytéket is alázattal magunkra vesszük! Presbiterek, lelkipásztorok erre nézve esküt is tesznek. Nem véletlenül sorolja Kálvin az egyház ismertető jegyei közé az egyházfegyelmet. Ahol az egyházfegyelem nem működik, ott Krisztus Egyháza töredékes formában van csak jelen. Ez ne törvényeskedést jelentsen, sem azt, hogy a nagyobbak a kisebbeket megfenyítsék, hanem azt, hogy Isten tudjon minket helyes irányba vezetni.

Ahol van Istenre figyelés, ott lesz bizalom. A király bátran bízta fiát a prófétára. Amikor Genfben megnyílik a Teológiai Akadémia, akkor a temérdek levelet megfogalmazó Kálvin bátorít mindenkit: „Küldjétek botokat, s mi nyilvesszöket faragunk belőlük!” Így mennek majd Erdélyországból is a genfi akadémiaira tanulni vágyó ifjak, s beindul a peregrináció nemcsak Wittenberg, Heidelberg, hanem Genf városa felé is.

Nátán „Jedidjának nevezte az Úr akarata szerint” (25b) Ennek a becézgetett névnek a jelentése: Jáhve, az Úr kedvence, az Úr szeretettje, akit Isten kedvel, akit Isten szeret, – Károli fordításában „akit Isten szeretetébe fogadott” És az Úr szereté azt. Milyen jó, ha ezt éljük át mi is az Ige hallgatása és az úrvacsorával való élés közben! Az Úr szeret minket. Hiszen, nemcsak ennek a gyermeknek volt szüksége erre a becézgetésre, de minden mai kisgyermeknek is, vagy akár már az ősz hajú, meggörnyedt hátú, vagy megbetegedett testvérünknek is szüksége van erre a szeretetre. Amikor úrvacsorázunk, szeretetének jó ízét kóstoltatja velünk az úrvacsorában. Adja az Úr, hogy sokszor átélhessük ezt! Ámen.

Dávid megtanul engedelmeskedni

Alapige: 2Sámuel 12,26–31

Dávid harca az ammonitákkal engedelmességből fakad.

Először nem vonul ki népével a harcba, bár a királyok a sereg élén szokták vezetni a hadinépet. Otthon maradása engedetlenség, hanyagság volt. Ezt annak tükrében lehet így kijelenteni, mert az ammonitákkal kapcsolatosan Isten Igéje valami fontosat közöl nekünk: olyan erőszakos nép ez, amely az Egyiptomból kiszabadult izraelitákat országukon még átvonulni sem akarta engedni. Mózes ötödik könyvében, a 23. fejezetben ezt olvassuk róluk: „Nem tartozhat az Úr gyülekezetéhez ammóni vagy moábi ember, még a tizedik nemzedékük sem tartozhat az Úr gyülekezetéhez, sohasem. Mert nem jöttek elétek kenyérrel és vízzel az úton, amikor kijöttetek Egyiptomból, és mert felbérelték ellenetek Bálámot, Beór fiát, az arám-naharaimi Petórból, hogy átkozzon meg téged. De Istened, az ÚR, nem akarta Bálámot meghallgatni, sőt, Istened, az ÚR áldásra fordította az átkot, mivel szeret téged Istened, az ÚR. Ne törődj békességükkel és javukkal soha, egész életedben! (5Móz 23,4–7)

Nagyon kemény Igék ezek, de látjuk azt, hogy ott, ahol átokmondás van, vagy arra adják fejüket egyesek, ott Isten bosszúállása van ezen emberek felett. Dávid itt most olyan, mintha Isten bosszúálló karja lenne. Mi, mint újszövetségi nép messzire állunk ettől. Lássuk inkább csupán Dávid engedelmisségét, és mi is ezt az engedelmisségét tanuljuk, s maradjunk messze a bosszúállás szellemétől!

Ott, ahol a testvéri szeretet hiányzik, ott, ahol Isten Igéjét és Isten népét kigúnyolják, – nem véletlenül halljuk az apostoli levelekben, „az ilyenekhez be se menj, az ilyenekkel ne is társalogj...” –, ott a gúnyolódó ember fejére visszahull minden.

Isten felhasználja Joábot, a hadseregpáncsnokot, aki Dávid dicsőségvágyát is felpszkálja, mondván, ha ő foglalná el Rabba városát, akkor róla, Joábról nevezzék el? Nem inkább úgy illene, hogy a királyról, Dávidról? Isten még egy ilyen testi, földi bölcsességgel szóló Joábot is fel tud használni. Legyen vége a király otthon való lebzselésének, mozduljon már ki, s legyen hadinépe igazi vezére!

Minden baj, ami eddig történt, abból származott, hogy Dávid nem volt a maga helyén.

Ami probléma és baj ma is a családokban, gyülekezetekben, sőt magyar nemzetünk életében is, abból ered, hogy sokszor nem vagyunk a helyünkön. Nem ott vagyunk, ahová Isten küldött. Nem úgy vagyunk jelen, ahogyan Isten látni szeretne minket. Nem végezzük a dolgunkat olyan lelkiismeretesen, ahogyan kellene. Sok problémának a gyökere ez.

Sokszor kicsi dolgokon múlik minden. Helyünkön vagyunk-e, engedelmesek vagyunk-e? Figyelmeztetésül van ez megírva a mi számunkra. Így akar Istenünk óvni minket későbbi veszedelmektől.

Amikor Dávid Rabba városát, és a hozzá tartozó városokat elfoglalja, rabszolgamunkára fogja az ammonitákat. Ebben is az ő engedelmisségét láthatjuk, mert nem teszi népével egyenrangúvá őket. Isten Igéjének tanácsa szerint jár el. Valamit megtanult Dávid. Az a Dávid, aki kötéllel mérte azelőtt ellenségeit, kétkötélyt kivézett, egykötélyt meghagyott, most ezt nem teszi. Könyörült az Úr az Ő életén, és most életben hagyja ő is ellenségeit. Nem olvasunk arról sem, hogy megölte volna Rabba királyát. Felveszi a koronáját. Maga alá helyezi e város lakóit, királyát, és lesznek az ő alattvalóivá.

Íme, testvéreim, akinek Isten elengedte vétkeit, az tud könyörületességet gyakorolni. Amíg bűnei bocsánatát nem tapasztalta meg az ember, addig megmarad keménységében,

irgalmatlanságában. Gondoljunk csak az adós szolga példázatában szereplő tanításra: milyen veszedelmes az, amikor az adós szolgának elengedik a tartozást, ő mégsem akarja elengedni a sokkalta kevesebbel tartozónak az adósságát. Az ilyet a külső sötétségre vetik, míglén mindent megfizet.

Isten óvjon bennünket mindenféle hálátlanságtól, mindenféle könyörtületlenségtől!

Dávid megvizsgálta, mi történt az ő életében, s tanult hibáiból. Isten eközben felhasználta a keményszavú Joábot is. Helyére kerül a király, s közben Isten az ő szívében könyörtületességet munkál.

Hadd tudjon Isten minket is helyre állítani! Hadd tudjon az Ő Igéjével minket is vezetni! Ha helyes útra való térésünkben másokat is felhasznál, a testvér tanácsát fogadjuk el! Így lesz változásra való kimozdulás, s irgalmasság cselekvése a mi életünkben is.

Kedves „venyige-testvér”! Maradjunk mind a szőlőtőkén, termést csak így hozhatunk! Emlékezzünk a példázatot mondó Mester szavaira: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek!” (Jn 15,5)

Dávid tud már könyörölni. Már nem gyilkol népeket halomra. Szerszámokat ad az emberek kezébe, s mindenkit munkára fog. Épülhetnek a városok, falvak, s rend lehet az országban. Eddig csak testi kívánságaira figyelt, most már megtanult megbecsülni minden percet, megtanult megbecsülni minden munkaerőt. Kihasznált minden lehetőséget, hogy élete további szakaszában alkalmas eszköze lehessen az Úrnak.

Életünk további szakaszára nézve kérjük az Úr Istent, hogy mindent megbecsülve, teljes odaadással Neki szolgáljunk! Legyen ebben Istenünk a mi segítségünkre! Ámen.

Természetfeletti hallás

Történt egyszer, hogy egy indián sétált egy nagy amerikai városban a nem indián barátjával. A New York-i Times Square környékén jártak. Éppen csúcsidő volt, tehát sokan nyüzsögtek az utcákon. Az autósok nyomták a dudákat, a taxisok csikorogva fordultak be az utcasarkokon, a város zaja szinte süketítő volt.

Egyszer csak megszólalt az indián:

– Hallok egy tücsköt.

– Az nem lehet – mondta a barátja. – Ekkora zajban hogy lehetne meghallani egy tücsköt?

– Biztos vagyok benne, hallottam egy tücsköt!

– Ez örültség! – mondta a barátja.

Az indián viszont egy kis ideig türelmesen figyelt, majd elindult az utca másik oldalára, ahol néhány bokor nőtt. Az ágak között megtalálta a tücsköt. A barátja állt leesett.

– Ez lehetetlen! Neked természetfölötti hallásod van.

– Nem – válaszolt a bennszülött –, az én fülem semmiben sem különbözik a tiédétől. A dolog csak azon múlik, hogy mire figyelsz jobban.

– Ez lehetetlen, én soha nem hallanék meg egy tücsköt ekkora zajban!

– Nem, az egész csak azon múlik, hogy mi a legfontosabb neked. Figyelj! Bemutatom.

Az indián kivett a zsebéből néhány érmét, majd a földre ejtette őket. Harmincméteres körzetben mindenki megfordult, hogy vajon az érme, ami leesett, nem az övék-e.

– Látod már, mire gondoltam? Az egész csak azon múlik, hogy mi az, ami fontos számodra.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

III.

Akarsz-e meggyógyulni félelmeidből?

Most a félelemről szeretnék „példázatok” mondani. A félelemről, mert szinte biztos, hogy a bethesdai beteg ember félt. Félt is!

Így is mondhatnám: negatív gondolatainak töltése a félelem volt. Félt a „más”-tól, aki „előtte lép be” a vízbe. Félt az „ököljogtól”. Félt az élettől, az embertől, a haláltól.

Hadd mondjak „példázatok” a különböző félelmekről, hogy mindenekelőtt tudjuk: miféle is az a féelmes „félelem”? A fél-elem, ami megfelel, hasítja, szétszakítja az embert.

Tudnunk kell, hogy van olyan félelem, ami Isten óvó, féltő ajándéka. Így is mondhatnám: Isten csengettyűje: – Vigyázz! Édesanya, vigyázz gyermekekre, fogd meg a kezét: villamos alá ne fusson! – Férj vigyázz, csöngetek a szíveden! Ki ne mond „azt” a szót a feleségednek, mert az megsebzí a házasságotokat! – Kiránduló, vigyázz, még egy lépés és lezuhansz! – Orvos, vigyázz, ne vágj mélyebbre! – Politikus, vigyázz, még egy lépés és: háború!

Ha a haláltól fájdalommal óv, csönget vele testünkben a Teremtő, félelemmel is óvhat. Isten féknek szánta ezt a fajta félelmet, hogy ne legyünk féktelenek, ne rohanjunk vesztünkbe, ne fussunk lejtőre. Tehát a félelem lehet Isten féltő, óvó ajándéka is.

Van azonban egy másféle félelem, amit nehezen lehetne ajándéknak tekinteni. Egy szorongató érzés, ami világrajövetelünk pillanatától, az ösfélelemtől kezdve a halál pillanatáig, a halálfélelemig végtelen széles skálán szinte aláfesti életünket. Csak a kisgyermek félelmeinek negyvenkétféle változatát ismeri a gyermeklélektan! Van tehát félelem, ami már nem mindig hasznos, nem „jó” félelem. Mint ahogy jó a fék, de nem jó, ha mindig fékez. Attól is felborulhat az autó.

Ilyen életet-fékező, túlfékező, felborító félelem az, amikor annyira félünk valamitől vagy valakitől, hogy szinte foglya leszünk félelmünk tárgyának. Amikor úgy megragadja életünket a félelem, hogy már azt is mondhatnánk: az ragadott meg minket. Valaki annyira félt a ráktól, hogy halálfélelmében öngyilkos lett. Felboncolták: nyoma sem volt benne a ráknak.

Ismerős tény lelkigondozók és pszichiáterek előtt, hogy kezdő művészek első koncertjük előtt inhüvelygyulladást kaphatnak. Annyira félnek attól, hogy nem sikerül a lehető legjobban a koncert, annyira „begyulladnak”, hogy a szó fizikai értelmében is gyulladásba jön az inhüvelyük.

Vannak, akik minél szebben akarnak elmondani valamit, annál inkább dadognak. Vannak olyan asztmások, akik megérik, hogy „holnap” rohamuk lesz. És mert várják, félnek tőle – a félelem vonzza a félelem tárgyát! –, a roham jelentkezik is. Vagy félünk, hogy „holnap rossz napunk lesz” – és az lesz.

Ez a boszorkánykör, amelyből csak FELFELÉ van menekvés.

Olvastam egyszer egy ideg orvos tréfásan halálos-komoly receptjét, hogyan lehet idegbajt kapni és szanatóriumba kerülni:

– Keresd meg azt a félelmet, ami leginkább megfelel természetednek és tarts ki hűségesen mellette! (Például: elveszíted az állásod. Följelentenek valamiért. Megcsal a párod, stb...) Gondolj rá minél gyakrabban. Lehetőleg evés és lefekvés előtt!

– Ezt fűszerezd meg a napi változatos apróságokkal: feladtál egy levelet, de nem tetél rá bélyeget. Nyitva felejtetted a víz- vagy a gázcsapot. Tele van a város (akácfavirág helyett) bacillussal és vírussal. Számítsd ki, mennyi lehet egy légköbméterben? Tegnap főnöködnek mondtál valamit, s az biztosan megsértődött. Egy jó barátod nem úgy köszönt, miért? Stb., stb.

– Aki csak egy ideig betartja ezt, szinte biztos lehet az eredményben: idegösszeomlás.

Vannak, akik háromszor kerülnek szembe félelmük tárgyával: 1. mielőtt jön; 2. amikor éppen jelen van; 3. amikor már elment vagy elmúlt. Egyszeri találkozással még kibírható a félelem, háromszorival már alig. De mint látjuk, a múltból és a jövőből is lehet importálni a félelmet.

De ezek a félok még legalább meg tudják nevezni félelmük tárgyát vagy személyét. Ami még megnevezhető, az könnyen elnevezhető, imádságban exportálható.

Roszsabb a félelemnek az a formája, amikor *valaki már nem tudja megmondani, mitől, kitől fél, csak fél*. Félt életet, félelmes életet él. Állandó szorongásban van. Maga sem tudja, miért, de egyszerre csak szorítást érez. Belülről indul ez az érzés, egyre inkább elhatalmasodik rajta és – fél. Felületesen lélegzik, fulladozik és – fél.

Az ilyen megnevezhetetlenül és mindig, mindenkitől félt ember mindenben a bajt látja. Félt orvoshoz menni, és fél el nem menni. Félt megtenni valamit, és fél meg nem tenni.

Egy asszony szép bundát kapott férjétől. Első szava volt: – Ó, Istenem, beleesnek a molyok! – A molyoktól nem látta a bundát.

Vannak, akik mindennek csak a fonákját, a tövisét, a rossz oldalát látják. Nem jó így élni, és szinte nem is érdemes! De érdemes és lehetséges ebből meggyógyulni, és belső félelmek nélkül élni.

Valaki egy levélben írta: borzasztó, hogy minden dolgok méhében ott érzi a halált, s csak a halált. Mintha valaki az őszi tölgyerdőben csak a lehulló faleveleket látná, a továbbélő természetes fákat nem. Csak a halált – az életet nem. Csak a nagypénteket – a húsvétot nem. Jób könyve így írja le ezt a félelmet: *Éjjeli látásokon való töprengések között, amikor mély álom fogja el az embereket, félelem szálla rám és rettegés, és megreszketteté minden csontomat.* (Jób 4,13–14)

Íme az *életfélelem*. Amikor egyszerre csak az élet maga válik nyomasztóan, szorongatóan félelmissé. A belül hordozott és kívül reánk váró élet egyaránt.

Egy életfélelemmel telített ember így vall erről: „Úgy érzem magamat, mintha kisgyermek volnék, és őserdő mélyén titokzatos ház zárt ajtaja előtt állnék, s a halk neszek között be kellene nyitnom, de

nem merek,
és visszafordulni sem merek,
és felnézni a falra sem,
és futni sem, és tovább ott maradni sem,
és kiáltani sem, és csöndben maradni sem,
és nem merem a szemem behunyni, és nyitva tartani sem!

Minden olyan valóságértelen. Mintha mögöttem lenne, aminek lennie kell, de nem merek a semmi mögé nézni; mert hátha a semmi mögött sincs semmi. Hátha minden és mindenki mögött csak a semmi van! Az üres semmi. És ha valami van? Jaj, mi van? Az ismeretlen iszonyat?!!”

Az életfélelem okozója általában – az *Ismeretlen*.

Az ismeretlen bennünk-való.

Az ismeretlen kívül-való.

Milyen félelmes élmény, amikor rádöbben az ember, hogy él benne valami, ami erősebb nála! Ami megnyergelheti, felzabolázhatja és véresre sarkantyúzhatja!

Nem kis szorongással írhatta Pál ezeket a sorokat: *Hiszen nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn.* (Róm 7,19–20)

Pál meg is nevezi ezt a nála „erősebbet”: *Nem én, hanem a bennem lakó bűn.*

Még megnevezni is félelmes. Ha kikerülöm a nevét, és nem akarom vagy már nem is tudom megnevezni: még félelmesebb. Minél ismeretlenebb – annál félelmesebb.

Az ismeretlen kívül-való éppoly félelmetes lehet, mint az ismeretlen belül-való.

Valami vagy valaki, amit vagy akit nem lehet „kiszámítani” Lehúz vagy fölemel, vádol vagy fölment. Kikerülni nem lehet.

Ádám bokorba bújít előle. (vö. 1Móz 3,8) Mi szavak mögé bújunk. Ilyen szavak mögé: Sors, Végtet, Természet. Akár elnevezzük, akár néven nevezzük: „Isten” – félelmetes; mert más.

De sok emberi lélek csapódik úgy a külső és a belső félelem között, mint pingpong-labda két ütő között! Csapódik, míg ketté nem reped.

Ezt az ide-oda csapódást nevezhetnénk – *menekülésnek*. A két félelem között menekülővé lesz az ember. Menekül önmagától, mert szorongatja valami ismeretlen „belső-való”, ami nála erősebb. Menekül a csendbe. De nem bírja azt sem, mert a csend is megcsendül, és hangot ad. Agyonlapítással fenyegeti, mint Adyt a Jó Csönd-herceg. „Fütyörésznie” kell, hogy az rá ne lépjen és el ne tiporja.

Menekül – a menekülők közé! Megkísérli velük együtt „agyonütni” az időt. Mert az is félelmes. De minden „agyonütött idő” után még félelmesebb a csend és önmaga társasága és az a sötét felebarát, akit önmagában hordoz, s aki mégis félelmetesen ismeretlen.

Majd szűkül a kör. Megkísérli az Ismeretlen Kívül-valóhoz a menekülést. Sors! Végtet! Isten!... Jajgat, kiabál, imádkozik és káromkodik. És újra jajgat. És mint a barokk zenében: da capo al fine – ismétlés újra és újra, elejétől a végéig... Mert amihez vagy akihez jajgat, kiabál, imádkozik és káromkodik: épp olyan komor, megfoghatatlan, elérhetetlen, kiszámíthatatlan, mint az a félelmetes belül-való, ami hozzá űzi.

Ez az életfélelem fokozódik, lassan kibírhatatlanná válik – és az ember nem egyszer eldobja az életet, hogy megszabaduljon a kettős félelemtől.

Milyen kísértetiesen tükröződik például ez a kettős félelem Adyban, aki hangot mert adni ennek a szorongásnak:

„Ó, Istenünk, borzasztó cethal...
sok félelmemet vedd el, melyek
velőimbe befűjnek...”
Ő minden és vigasztalan,
egyetlen és borzalmas Isten...”

Az életfélelem dadogós, ijedt rikoltozása ez, a külső és belső félelem között elvaccogott, őszinte sorokban.

Egyelőre azonban foglaljuk össze a félelemről mondottakat:

– Van óvó félelem.

– Van megnevezhető félelem,

– és van megnevezhetetlen félelem.

– A megnevezhetetlen félelem egy sajátos „ága” az életfélelem. Félelem az ismeretlen belül- és kívülvalótól.

A félelem az emberi élet legkínzóbb ellensége. (Kivéve az óvó-félelmet.) Tulajdonképpen semmitől nem kellene úgy féltünk, mint a félelemtől.

A félelem az alkotó, a teremő erő ellentéte. Szűkíti az ember látóhatárát, valóságos és átvitt értelemben egyaránt. Szétszórta, esetleg széthasította teszi az egyéniséget. Elzsibbaszt, esetleg megbénít teljesen. Először munkaképtelenné, majd életképtelenné tehet.

Itt kell megemlítenünk azt a sajátos félelmet, amit az úgynevezett „átmeneti” korok idéznek elő – amikor százados életformák úgy töredeznek szét, mint tavon tavasszal a jég. Minél inkább benne gyökerezik valaki a múlt életformájában, minél mélyebbek gazdasági, származási és lélektani gyökerei, annál félelmesebb számára az átmeneti kor. A szakadozó gyökerű ember reakciója erre a félelemre nem mindig „akciós”. Igen gyakran mélylélektani jelenség – cselekvés nélkül. Lelkigondozói segítségre szorul.

Képzeld el, mi történne azzal az emberrel, aki állandóan maga fölé tartaná a kezét, mintegy védekezésül? Elzsibbadna! Megdermedne! De a lélek is el tud zsibbadni és az idegzet is tönkre tud menni, ha állandóan védekezik. Sőt, mindez „áttételeződik” a testre is. A krónikus félelem (a „gond-itisz”) pl. krónikus álmatlanságot, depressziót, sírógörcs-rohamokat, dühkitöréseket, kiborulásokat, szív- és emésztési zavarokat, szédülést, vérnyomás-ingadozást, pajzsmirigy-zavarokat, stb. okozhat.

Mivel védekezhetünk a félelmek ellen?

1. Egy megfigyeléssel.
2. Egy mozdulattal.
3. És hittel!

Egy megfigyeléssel: jegyezzük fel, csak egy hónapon át (de pontosan!), mitől félünk. Ha a hónap végén átnézzük a feljegyzéseket, kitűnik: amitől félünk, annak csak egy kis része következett be. És ami bekövetkezett, az elhordozható volt. Attól roppanunk össze, amitől félünk – és nem következik be. A MAI nap gondja, félelme alatt még senki sem roppant össze. Csak a holnap és holnapután félelmei miatt! *Minden napnak elég a maga baja* (Mt 6,34), amelyekhez *elég nekünk az Ő kegyelme* (vö. 2Kor 12,9). Ha nem elég, akkor elégünk.

Egy mozdulattal, azzal a mozdulattal, amellyel Jézus Krisztus egyszer *szembefordult* az Őt megkövezni akarókkal (vö. Jn 8,59). Nevét segítségül hívva *forduljunk szembe* félelmeinkkel!

Ha a víztől félünk: menjünk bele.

Ha a beszédől: beszéljünk.

Ha a hangos imádságtól: imádkozzunk minél gyakrabban hangosan.

Ha egy embertől: ne kerüljük el, keressük fel és beszéljünk vele.

Ha a haláltól: kössünk vele barátságot.

Ha futunk a félelem elől, utolér, befog és ő használ minket: kihasznál és elhasznál. De ha szembefordulunk vele, akkor mi használjuk fel a félelmet, mint a sas a rázúduló vihart: szembefordul vele és fölébe emelkedik – éppen a vihar ereje segítségével. Minden legyőzött félelem fölfele emel!

Gondoljunk csak Jézus Gecsemáné-kertbeli éjszakájára, amikor az alvó tanítványok mellett félelmesen elhagyatva vért verejtékezett – mert emberi teste félt. És akkor imádságában szembefordul a félelemmel, a szenvedéssel és így szól: *Keljetek fel és menjünk!* (Mk 14,42) Szembe a kereszttel. Legyőzött félelme átviszi a halálon, és így szerzett nekünk is „kitaposott utat” a halálon át az életre.

Hittel: Azzal a hittel, hogy sorsunk nem vaksors! „Szem” van mögötte. Mindent együttlátó és rendező intelligencia: Isten.

Csak egyetlenegy példát mutatok a végtelen sok közül: Jónásét. Jónás, Isten szolgálja, engedetlen. Ninivébe kellene mennie, szolgálni – és ő menekül Isten parancsa elől. Az Ige szerint Isten az ellenkező irányba haladó hajónak elébe „áll” egy viharral. Ekkor a hajósok, akik „sors-hívők”, meg akarják tudakolni a sorsot, miért van rajtuk a veszedelem.

Egymásnak pedig ezt mondák: – Jertek, vessünk sorsot, hogy megtudhassuk: mi miatt van rajtunk e veszedelem! És sorsot vetének, és a sors Jónásra esék. (Jón 1,7)

Mint egy görög sors-tragédia – és mégsem az. Nem vaksors labdázik itt a hajóval és a benne ülőkkel! Minden arról beszél ebben a kis bibliai könyvben, hogy Jónást egy ellenállhatatlan AKARAT vezeti, sőt neveli. Tengerbedobástól a végcélig: Ninivéig.

Minden sor arról beszél ebben a kis könyvben is, hogy minden félelmetes, érthetetlennek, sőt értelmetlennek látszó „sors” mögött Rend van. Főnséges, irányító, céltudatos, nevelő Rend. Hogy sorsunk nem vak sors, legfeljebb mi vagyunk vakok, ha nem ismerjük fel a Rend Urát! Aki felismeri, az már kezd meggyógyulni félelmeiből. Mindekelőtt a legfélelmetesebb félelemből: élet-félelemből. Ha gyógyulásában hittel továbbjut, és felismeri, hogy Aki sorsunkat a kezében tartja, szerető szemmel néz bennünket: egészen meggyógyulhat. Ide pedig Jézus Krisztus által, Igéje és Lelke által juthat el.

Mert Jézus Krisztus maga az Üzenet erről. Ezt az üzenetet Ő bemutatta, élénk élte. „Sorsa” a legszenvedőbb és legtragikusabb minden emberfia közül. És mégis a kereszten elhangzott utolsó diadalszaváig: „Elvégeztetett” – azt „mutatja be”, hogy Ő nem a vak sors csapásai alatt lebukó tragikus hős – hanem Valaki, Aki egész életét az Atya kezében tudja, és magán érzi az Atya szerető szemének tekintetét. Jézus Krisztus nem a vaksors félelmetes nihiljébe hull, hanem az Atya kezébe simul bele, Annak szerető tekintete alatt. Az Atya szerető Rendjébe. És ez a rend = ÜDVREND.

Nincs félelem-oldóbb, az életfélelemből kimentőbb élmény, mint az a Hit, amellyel elfogadjuk sorsunk elhordozásának egyetlen emberi és méltó módját:

Sorsunkat az Atya kezéből venni
és szerető tekintete alatt hordozni
– Jézus Krisztus szerint.

Jézus Krisztus oldhat fel bennünket az „ismeretlen belülvaló” és az „ismeretlen kívülvaló” félelmetől is. Hittel kell hallanunk a kereszten elhangzott első szavát: *Atyám!* – Nem Adonáj, nem Jehova! Nem Ady „Cethal-istene”! ATYA!

Ha hittel halljuk, a keresztről hallgatjuk ezt a szót: a „távoli” egyszerre közel kerül, a Nagy Ismeretlen egyszerre ismerőssé válik. S nem félelmetes már az „ismeretlen kívülvaló”

De hallgassuk csak tovább: *...bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek...* A gyilkosokért könyörög, s mert Ő könyörög: *van bocsánat a bűnre!* Aki ezt hittel meghallja, annak meg kell hallania ebből azt is, hogy van valami, ami nagyobb az „ismeretlen belülvalónál”, a bűnnél: a BOCSÁNAT! Van megoldás, van feloldás a belülről szorongató félelmekkel szemben is: Jézus Krisztus által.

Van megbékélés! A golgotai kereszttől kettős félelmünk közé is ékelődött, s egyik szét-tárt kezével az Atyáét fogja: *Atyám!* – másik kezével a miénket: *bocsáss meg nekik...* És utolsókat dobbanó szívével megbékélteti az Atyát a fiakkal. És a fiakból kiveszi a félelmet az Atyával szemben. Így vált meg bennünket a félelemtől is.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Kiss Albert
Homoródszentmárton

Amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek...

Alapige: Máté 7,12

Kedves ifjú pár! Kedves ünneplő gyülekezet!

A Hegyi Beszéd egyik fontos tanítása, ami ma alapigeként tárul elénk, az arany szabály, ahogy Máté evangélista megnevezi. Talán kicsit furcsa, talán kicsit általánosnak hangzik ez a mondat, hiszen konkrétan nem egy közös életet kezdő párnak szól ez a tanítás, hanem általánosan egy egész sokaságnak beszél itt Jézus, mégis nagy útravaló lehet ez a mondat a ti számotokra az előttetek álló közös életben.

Vannak az ember életében meghatározó, megindító pillanatok, alkalmak, amikor könnyen ígér, hiszen a pillanat nagysága, meghittsége áthatja az ember lelkét, lelkületét, szívét, de a hétköznapi szürkeségében már nem minden úgy működik, ahogy azt gondoljuk az ilyen szép pillanatokban.

Lehetne most beszélni itt a házastársi kötelekekről, hiszen jogosan gondolhatnánk azt, hogy ennek van most itt az ideje. Hangzatos szavakkal lehetne ecsetelni, hogy melyek a feleség kötelességei a férj, a család iránt, beszélhetnénk arról, hogy miként kell a férj biztos tartópillére legyen a családnak, milyen kötelességei vannak a feleség, leendő gyermekeik felé... A mai Igénk azonban egész egyszerűen nem kötelességekről beszél, hanem az odafigyelésről. Mert bár megvannak a házasságban is a feleknek a kötelességeik és az egyéni szerepeik, de könnyen megeshet, hogy a kötelességek teljesítése közben, a minden napok terhei alatt elfárad az ember, és akár túlértékeli önmagát, a szerepét, a feladatát. Megeshet, hogy a férj a családfenntartó szerepében önmaga előtt tetszelegve egyszer csak azt gondolja, hogy neki több jár, hiszen többet fárad... de éppen így a feleség is túlértékeli a saját szerepét, hiszen önmagában is fontos dolog a család egyben tartása, a harmonikus környezet megteremtése... És amikor a felek túlértékelik magukat, akkor könnyen önzővé válhatnak, vagy válnak is. Ezért nagyon fontos útravaló ez a mai Ige a ti számotokra. Jézus arra tanít bennünket, hogy figyeljünk egymásra. Amikor szeretetre vágysz, adj szeretetet, amikor törődést óhajtasz, törődj te magad a társaddal, amikor figyelemre vágysz, figyelj jobban oda, hogy mire is van szüksége a te társadnak. Valaki nagyon tréfásan egyszer megjegyezte, hogy a jó házassághoz csak három dologra van szükség: TŰRELEMRE, TŰRELEMRE ÉS TŰRELEMRE! Hát, lehet, hogy a helyzet még ennél is nehezebb. A boldog házasság titka az, hogy fontosabb legyen számodra a másik fél, mint te magad. De valljuk be, hogy ez nem egy könnyű feladat. De Isten nemcsak tanít bennünket az Ő törvényeire, hanem segít bennünket azoknak a megtartására is. Ha igazán figyelünk Rá, ha igazán eleget akarunk tenni az Ő törvényének, akkor könnyebb lesz ezt megvalósítani. Általában mi, emberek úgy gondolkodunk, hogy majd ha ő enged, én is engedek. Ha bocsánatot kér, én is megteszem, ha kedvesebb lesz, akkor én sem leszek elutasító... Mi, emberek, mindig a másiktól várjuk az első lépést... Ezzel szemben Jézus itt valami másra tanít bennünket, most benneteket: „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek ve-

lük...” (Mt 7,12) Hogy miért mondom, hogy Isten nemcsak tanít bennünket, hanem segít is az Ő akaratának megtartásában? Elsősorban azért, mert Ő már megmutatta számunkra az ő szeretetét, azt, hogy az első lépést hogyan is kell megtenni. Jézus a Szentírásban egy másik helyen azt mondja, hogy nincs annál nagyobb szeretet, mintha valaki életét adja barátaiért... Ő az életét adta értünk, hogy nekünk könnyebb legyen az Isten útján való megállás, az Isten útján való járás... Példát mutat számunkra, hogy ha valóban egy teljes és igaz életre vágyunk, vágytok, akkor a szeretet a legfontosabb, az a szeretet, amit Isten ajándékoz számunkra, számotokra, amellyel igazán tudtok majd egymásra figyelni, még a nehéz, felhős, borús időszakokban is, nem csak az ilyen szép, meghitt pillanatokban.

Én szeretném azt hinni, hogy minden fiatal pár, akik elhatározzák, hogy a templomba is elmennek, hogy Isten áldását kérik a közös életükre, azok valóban valami többre vágnak, mint amit ez a világ nyújthat. Ez a több: Isten áldása. Isten áldása pedig megmutatkozik abban, hogy hallhatjuk az ő szavát, az ő tanítását, hogy megérezhetjük az ő szeretetét, amelyből megtanulhatunk igazán egymásra figyelni.

Mi a jó házasság titka? Sokszor szeretnénk gyors, rövid meghatározásokat hallani, hogy könnyebbé váljon az életünk, de itt nem egy receptről van szó. Ha felismeritek, hogy ez a tanítás nem általánosságban a Hegyi Beszédet hallgató sokaságnak szól, hanem most épp személyesen nektek, akkor ez egy boldog házasság alappillére lehet!

Isten így áldja meg a ti most induló közös életeteket! Ámen.

Temetési igehirdetés

Antal Géza

Farcád

Állíts helyre minket...

Alapige: Zsoltárok 80,20

Mennyire magától jön a megtapasztalás, hogy az egyre gyakoribbá váló, hirtelenséggel jött, gyászos események megerősítik bennünk, a mi lelkünkben, hogy minden bizonytalan. Hogy ez az emberi élet kiszámíthatatlan, nem lehet benne bízni, nem lehet rá építeni sem jelent, sem jövőt. Mennyire nem lehet belelátni abba, amit mi úgy tapasztalunk és hiszünk, hogy: csodálatos élet. És ezzel együtt annyira titokzatosnak s átláthatatlannak tűnik a szent és igaz Isten terve, akarata, rendelése, hogy mellette úgy érezzük, senkik vagyunk, az ősi hitvallással „por és hamu”, a zsoltárossal virág, amely ma nyílik, de holnapra elszárad, a nap, mely reggel ugyan felkel, de este lenyugszik. Bizonytalanná válik az életünk s mindaz, amit építünk és amibe kapaszkodunk, sokszor kidől velünk együtt, odalesz és megsemmisül. Ebben a bizonytalanságban, az életünk beláthatatlan útjain szólal meg az Ige és adja az ajkunkra a zsoltáros szavait, a drága megszólítást. Kit is szólítunk meg, kit is szólít meg az Ige rajtunk keresztül, immár néhai testvérünk koporsójánál. Kit szólít meg a lelkünk – nem embereket, mint ahogy megszoktuk ezt, ha döbbenetes hirtelenséggel jön a baj, a betegség vagy éppen a halál, akkor megszólítjuk a közelünkben levőket... Megszólítja a testvér a testvért, a gyermek a szülőt, az unokát, barátot, ismerőst, rokont s így adja tovább a szomorú hírt, az élet végét jelentő valóságot. Itt, most nem ezeket szólítjuk meg, Isten egy más valakit megszólító mondatot ad az ajkunkra, amely így hangzik: Seregeknek Ura, Istene... Milyen jó nekünk, hogy olyant

szólíthatunk meg, akiben sok a szeretet, sok benne a türelem, sok az alázat, a kegyelem – ugyanakkor hatalmas és mindenható, aki mindent megtehet. Mi pedig belekarolhatunk az életünkkel, belefogózkodhatunk, átölelhetjük őt. Csügghetünk rajta, mint a nagy költőnk az édesanyja ajkán, így csügghetünk Isten hatalmas kezén, szívében és irgalmán. Ő kiszámítható hatalom. Nála nem bomlik fel a rend, nincs benne látható jövő, sem jelen. Nála nincs bizonytalanság, hiszen minden hatalom és erő az Ő kezében összpontosul a földön és a mennyben. S amikor erre gondolunk, akkor érezzük, hogy milyen esendő és gyarlók vagyunk. Lehetünk orvosok, lehetünk tudósok, lelkipásztorok, miniszterek, Isten végtelen hatalma, elvégzett akarata, kegyelme és szentsége előtt mi csak gyarló esendő vagyunk. És így kell most hozzá járulnunk, bánatunk és szomorúságunk közepette. Bevallva a nagy íróval: „Ő az erő, tudás, gyönyör egésze, / Részünk csak az árny, melyet ránk vetett, / Imádjuk Őt a végtelen kegyért, hogy / Fényében ily osztályrészt engedett.” (Madách Imre: *Az ember tragédiája*) Így áll meg a ma élő, holnap már halott ember, a kegyelmet osztó Isten előtt: *Állíts helyre minket...* Ez azt jelenti, hogy valami nincs a helyén, valamik nincsenek a helyükön: emberek, tárgyak, életek. Abban a világban, amelyben élünk, valaki szétdobálta azokat, s úgy fogjuk fel a halált, mint egy szétdobált életet, ahol nincs meg semminek a helye. A Sátánt ezért hívjuk szétdobálónak, mert azt hisszük, hogy az ő műve a halál. Amikor szétdobálja a rendet, az egyetértést, az együttélést, az együttélést, az együtt való harcot, az örömet s az együtt való életnek minden értékét. Felborul a megszokott rend. Szétdobált reménységünkben kiáltunk az Atyához: *Állíts helyre minket, a szétdobált életet, a szétdobált reménységet, halál helyett az életet, a megsemmisülni látszó bizalmat mentsd meg a szívünkben. A bűnös emberi gondokat, melyeket a Sátán ránk rak és ránk dobál ilyen esetben – kérjük az Urat, vegye el és állítsa helyre a rendet, a békét otthonainkban, s teremtsen egyensúlyt a bánatba beletántorodott embernek.*

A zsoltáros háromszor ismétli ezt az igeverset, miután végiggondolja az életét, a harcokat, a küzdelmeket, amelyekben Isten az Ő áldásával védte. Mint elment testvérünk életében, ott volt örömeiben áldásával, megtartó erejével a bajokban. Így gondolta végig a zsoltáros, így gondoljuk most mi is végig immár néhai testvérünk életét, az árvaságban, a házasesetben, az egyedüllétben, a betegségben.

Az igei kéréssel hajtunk fejet Isten akarata előtt – állíts helyre minket – és engedjük el szerettünk kezét, jó helyen tudva azt: az ÚR ISTEN kezében. Ámen.

Igehirdetés RORLÉSZ konferencián

Kovács Tibor
Kolozsvár

Én kilépek a hajóból!

Alapige: Máté 14,24–32

Kedves testvéreim, engedjétek meg, hogy a mai Igét a saját szakterületem, szolgálatom szemszögéből világítsam meg.

Isten Igéje ma gondolatban a Galileai-tenger partjára vezet minket. Ott találjuk a tanítványokat egy nagy lelki élmény után. Jézus Krisztus azon a napon vendégelt meg több mint ötezer embert. E nagy csoda után a tanítványok Jézus kérésére beveznek a mélyre, mert csak így juthatnak át a túlsó partra. Látszólag Jézus Krisztus nélkül indulnak, mégis biztonságot ad nekik a tudat, hogy a Mester közel van. Amint a tenger közepére érnek, szembeszél támad és kétségbeejtően háborogni kezd a tenger.

Ahogy az eseményeket szemlélem, lassan körvonalazódnak a mindenkori ifjúság vonalai. Ebben a történetben szó van bizalomról és elbizonytalanodásról, kétségbeesésről és bátorságról, hitetlenkedésről és Krisztus után nyúlásról, háborgásról és megnyugvásról, indulásról és érkezésről, mélységről és magasságról, szóval mindarról, amiről a mai ifjúság szól. S végül nemcsak az ifjúságunk, hanem bizonyos értelemben az egész életünk hajóba szállás, evezés egyik partról a másikra. Az életet, akár csak az iskolát, senki sem spórolhatja meg, mindenki így vagy úgy végig kell evezze.

A tanítványok életében van valami ezen az úton, amire nem számítottak: az evezés nehéz lesz, a szembefújó szél megnehezíti az evezést, s bizony sokszor a legtisztábbnak tűnő égbolt is viharokat rejteget. Ezek a mindent felkavaró szelek ma sem múltak el. Sokszor emberek, a legközelebbiek előítélete, hitetlenkedése, azoknak a hátatfordítása, akiktől segítséget várunk, rendszerek, máskor pedig újabbnál újabb ideológiák nehezítik meg és teszik bizonytalanná munkánkat. Nekünk azonban tudnunk kell, mindenkinek a maga szolgálati területén, hogy a szél, a vihar azért van, hogy elbizonytalanítson, megkérdőjelezze létjogosultságunkat, megkísértsen elszántságunkban, elhitesse velünk, hogy minden a pénz függvénye, folyton azzal riogasson, hogy egyre nehezebb lesz, s végül elvegye reménységünket, s felháborítsa lelkünket.

Tudom, hogy a mai egyházi iskola nem olyan értelemben vett egyházi iskola, mint amilyet az egyház, és iskolai lelkipásztorként én is szeretnék, de az lehet. Talán most nem látjuk, de annak a csírája van kezünkben, amit Isten a jövőben akar kibontakoztatni általunk. Nekünk azt kell óvnunk a viharban ami van, ami a miénk és közénk vágyik.

Ami azonban a leghátrányosabb körülmények között is biztató volt a tanítványok számára, s ma számunkra is az, hogy együtt voltak a hajóban, úgy, ahogy ma mi is együtt vagyunk ebben a hajlékban, s azt is tudták, hogy Jézus Krisztus a parton imádkozik, tehát nem közömbös sorsuk, életük, jövőjük iránt. A biztos parttól eltávolodva hajlamosak vagyunk óemberi természetünkénél fogva a félelemre, a meghátrálásra. „Nem vagyok a helyemen!”, „Nekem ez nem megy!”, „Ezekkel nincs mit kezdeni!” „Hiába próbálkozom, úgyszem jönnek!”, „Ezekkel a mai fiatalokkal nem lehet szót érteni!”, „Ezeket csak a facebook érdekli!”, s közben érezzük, hogy gyűlnek a tehetetlenség viharának fekete felhői a fejünk felett. Ilyenkor ne felejtjük el, hogy együtt vagyunk, hogy egymásért vagyunk, hogy szolgálati területeink kiegészítik egymást, a templom az iskolát, az iskola a templomot, de ugyanígy a gyülekezet a kórházat, a kórház a gyülekezetet...

Az Igéből kiderül, hogy a vihar is tartogat csodákat. Ezt azonban csak az tapasztalhatja meg, aki szembenéz a viharral, aki szereti a dolgokat a nehezebbik oldalánál megragadni, aki nem menekül folyton. A viharban ismered meg igazán önmagad, a melletted lévőket, akikkel egy hajóban utazol és a viharban adhatsz lehetőséget a te Krisztusodnak arra, hogy megszabadítson, hogy csodát tegyen veled, s ez a csoda egykoron a tanítványok ajkán így fogalmazódott meg, hogy Te, Jézus Krisztus „Valóban Isten Fia vagy!” Számomra kérdés, hogy mi hogyan ismerjük egymást? Mi, akik egy hajóban evezünk! Mit tudunk egymás munkájáról? A tanítványok egyek voltak, és ez az egység Krisztusban volt adott számukra. Közös volt a cél, az irány, még a kétségük és a félelmük is egy volt. Megvan bennünk ez az akarás, hogy Krisztusra és egymásra hangolódjunk jóban és rosszban egyaránt? A gyülekezeti lelkész irányítsa gyülekezetében az ifjakat az egyházi iskola felé, teljes bizalommal és jó meggyőződéssel. Az egyházi iskola igyekezzen gyülekezetként is működni, hogy a fiatal vágyjon vissza, vágyjon szolgálni a gyülekezetben. A csoda sokszor azért nem tud megtörténni, mert félünk a közös beszélgetések, egymás megismerésének a viharaitól.

Isten Igéje, kedves testvérem, ma egyrészt arra biztat, hogy szálljunk hajóba. Ebben a történetben a sokaság, a legtöbb ember azt választotta, hogy megkerüli a Galileai-tengert. Ez a könnyebb és látszólag kényelmesebb megoldás. Ez a módja annak, hogy elkerüld a vihart, a Krisztussal való találkozást. Menj a tömeggel! Vegyülj el a sokaságban! Ne vállalj kockázatot és felelősséget!

Hiszem, hogy akik ma itt vagytok, nem ezt az utat választottátok. Mi már vállaltunk valamit. Itt vagyunk, nem vagyunk közömbösek. Hoztuk gondolatainkat. Ez már olyan, mintha hajóba szálltunk volna egy nemes ügy érdekében. Ez már jele annak, hogy tehetünk valamit. Ennek az életjelnek, a tenni akarásnak a hiánya, sajnos, ma kórjelenség a fiatalok között.

Talán sokan mondhatnánk el ifjainknak személyes bizonyágtételként, hogy egykor a közömbösség, az érdektelenség, az elherdált idő partjáról elmozdulva hogyan találtunk rá kedvenc történelmi példaképünkre, hogyan ismertük meg, hogy Isten mit szeretne kezdeni az életünkkel. Akkor döbbsentünk rá, hogy melyik az az író vagy költő, akivel szívesen megosztanánk éjjeliszekrényünket.

Egykor így osztottam meg én is Örkényel, akinek két egyperces novellája jut eszembe. A *Megváltó* című novellában a főszereplő épp egy taven evez, s amikor elég mélyre jut, megkérdezi az evezőt: „még most is idelátni?” A válasz „nem” volt. Akkor így folytatta: „akkor húzza be az evezőket, megpróbálok egy kicsit a vízen járni”. Nem csodálatos?

Vajon Pétert, a tanítványt mi készítette arra, hogy kilépjen a hajóból? Biztos nem a tudatlansága, a „még azért is”, a vakmerőség vagy a vagányság, hanem egy konkrét vágy, hogy megkísérelje a lehetetlent, de csak úgy, hogy Jézus Krisztus, a Mester ott jár előtte, ő pedig szemébe nézve felé megy. Péter nem veszítette el valóságérzetét, nem sorsromboló gesztus amit tett, hanem egy tudatos és akaratos lépés arra nézve, hogy akiben hisz, attól tanuljon is valamit. Épp ez az egyházi iskolák, a tanárok, lelkipásztorok kihívása, hogy segítsenek a tanítványoknak kilépni a félelem, a gátlás, a semmittevés, a céltalanság és közömbösség komfortszférájából, s elhittessék, hogy amíg Jézusra néznek, s a legjobb Mester kezében vannak, képesek akár a vízen is járni, a hit és tudás, a tudomány és a kegyesség tengerén. Önkritikát is gyakorolok, amikor azt kérdezem, hogy van-e elég Krisztust tükröző mestere az ifjúságnak? Nem elfogultan, de kissé bánkódva nézem, hogy milyen könnyen átengedjük ifjúságunk lelki-gondozását a pszichológusoknak, akik ideig-óráig csillapíthatják a fájdalmat, de igazi gyógyulást nem adhatnak.

Azt kívánom, hogy ne csak Krisztus, hanem sok Krisztus-arcú „mestere” lehessen közöttünk a mai ifjúságnak. Eszembe jutnak egykori lelkipásztor tanárom szavai, aki azt

mondta, hogy csak az lehet jó lelkipásztor, aki jó tanár is. Ha van ilyen, akkor tisztelettel kérem, becsüljük meg őket.

Azt kívánom, hogy Isten kegyelméből minden lelkipásztor és tanár, aki a tudomány tengerén jár, aki a fiatalokkal foglalkozni akar, járjon a hit tengerén is. Az egyházi iskola pedig legyen végre újból úgy, ahogy évszázadokon át az volt, olyan szellemi és lelki műhely, ahol bátran lehet gyakorolni a vízen járást, lehet tanulni, újratanulni, épülni, emberré, tanítvánnyá válni. Mindezt annak tudatában, hogy van egy gondviselő kéz, aki, ha süllyedünk, utánunk nyúl.

Ismerjük hitvallásunk tanítását: „és az iskolák fenntartassanak” Sokszor hallottuk a reformátori megfogalmazást, hogy az iskola az egyház „veteményeskertje” Legyen is! De nem akármilyen, mert az iskola, az ifjúság lehet szégyenére és büszkeségére is az egyháznak, és lehet gyalázatára és dicsőségére is Istennek. Ugyanígy minden missziós terület, ahol ma lelkipásztorok szolgálnak. De ez nemcsak azoktól függ, akik épp az iskolát vezetik, hanem mindannyiunktól, akik magunkénak érezzük vagy nem érezzük magunkénak ezeket a területeket.

Én hat év iskolai lelkipásztori szolgálat után nem veteményeskertnek, hanem „aranybányának” nevezném az egyházi iskolát. Az a hely, ahol naponta nyolc órát együtt van 400-500 református fiatal, akikkel beszélgetni lehet, szolgálni lehet nekik és jó példával lehet előttük járni.

Manapság mindenhol arról hallunk, hogy már nem elegendő a munkához a terv, hanem feltétlenül szükséges a határidő. Bár ezt a két szót, hogy munka és határidő, a legtöbb ember így egy mondatban nem szereti. Sokan azt szeretnék, ha a munka örökre várna és soha nem kellene számot adni az eredményekről. Péter tudta, mikor kell kiszállnia a hajóból, akkor, amikor annak rendelt ideje volt, amikor a lehetőség kínálkozott, és nem évtizedekkel a nagy pillanat után, amikor legtöbbször csak ennyit mondanak, hogy „én is megtehettem volna” vagy „lehettem volna én is”. Ki nem engedi? Miért csak utólag jut eszedbe sok minden? Ha soha nem próbálsz meg a vízen járni, honnan tudod, hogy neked úgysem sikerül? Aki jövőt akar – szoktam mondani a diákoknak –, az szálljon ki a hajóból Krisztus szavára, mert csak a munkáért jár elismerés, a még több munkáért pedig még több elismerés. Tiszteletet pedig csak a kiemelkedő eredmények érdemelnek. Nekünk ilyen kiemelkedő jövőre van szükségünk, amely jelen pillanatban több generációs kiesés után, úgy látom, hogy az óvodásokban rejlik. Valahol itt kell kezdeni, itt még elejét lehet venni a hibáknak, lehet formálni, nevelni egy olyan ifjúságot, amely 20 év múlva hitvalló tagja lehet egyházunknak.

Az ilyen Péterek, akik akkor is kiszállnak a hajóból, amikor mások szívesen meglapulnak, kétségbeesnek, ezek emlékeztetnek minket arra, hogy többre hivatott szolgák vagyunk. Ebben kell példát mutassunk fiainknak és leányainknak most, amikor sokukban látom ezt a tettere kész szellemet, de sajnos, még mindig túl sokukban csak szunynyadni látom.

Képzeld el, mit jelentett Péternek az a pár pillanat, amíg a vízen járt. Mennyivel gazdagabb lett azokhoz képest, akik nem szálltak hajóba vagy ott lapultak annak mélyén. Ez maga volt az újjászületés.

Ha valamit Isten a mai Ige által megértet velünk, akkor ne feledjük, hogy a felébredt Lelket és az újjászületett hitet táplálni kell: imádkozni vele és érte. Tudnunk kell azt is, hogy ezt a felébredt Lelket ma már csak ifjúsági bibliaórával nem lehet ébren tartani. A mai fiatal Istent is a világhálón keresi, s ezt nem tudomásul venni ugyanazt jelenti, mint elbeszélni a hívek feje fölött a templomban. Isten Szentlelke meg tudja mutatni azokat az utakat és helyeket, ahol megtalálhatjuk a jövő kulcsát. Összekapcsolhatnánk az iskola és gyülekezet munkáját azzal, hogy önkéntesek segítségével vagy saját tudásunkkal rendsze-

resen korrepetáljunk gyengébb tanulókat, továbbá azzal, hogy a gyülekezet ott, ahol az iskola nem teremt arra lehetőséget, vállalja fel az iskola utáni étkeztetést és délutáni tanulást, ezzel egyszerre nyújtva segítséget a gyerekeknek és a szülőknek egyaránt.

Kiszállni vagy nem kiszállni a hajóból? A régi és az új küzdelme. Megelégedni, sok más ember közé elvegyülni, beülni a hajó mélyére, vagy megújulni, folyamatosan megerősödni. Ez volt Péter kísértése és küzdelme, amikor felemelte a lábát, hogy kilépjen a hajóból. S ha egy pillanatra azokra nézett, akik rémülten figyelték, hogy mit akar, akkor a tekintetéből kérdéseket olvashatott ki: „Mit akarsz? Meghaborodtál? Mi jött rád? Épp most? Megtértél? Úgy se lesz belőle semmi! Meg akarsz halni?” Ezt a fajta „belső ellenzéket” – az ördögöt most csak így nevezem – gondolom, ismerjük. A legnagyobb ellenségünk ma a közömbösség és az érdektelenség köntösét vette magára. Az ellenséget pedig arról lehet megismerni, hogy amennyiben te nem győzöd le, ő fog legyőzni téged. S ha egyszer legyőzött, akkor kiől belőled mindent és a legrosszabb tulajdonságaidat hozza elő.

Sokszor a vihar nem lehet elkerülni. Péter nem arra gondolt, hogy majd kihúzzuk valahogy, összehúzódnunk és várjuk, hogy elvonuljon a vihar a fejünk felett. Péter épp azzal lepte meg a hajóban ülőket, hogy a körülmények és a többség ellenében cselekedett. Ez volt az a bátor tett életében, amiért mások irigyelheték. Milyen találóan mondja egyik régi közmondásunk: inkább tartozz azok közé, akiket irigyelnek, mint azok közé, akiket sajnálni kell.

Az Ige szerint, aki a vízen megtanul járni, az az életben tanul meg eligazodni. Iskolai lelkipásztorként nem értem annyira jól a tanügyi rendszert, de egy dologban biztos vagyok: élni is meg kell tanulni egy olyan világban, ahol az élet egyre több oldalú, egyre nehezebb eligazodni és egyre könnyebb a helyes utat elvéteni. Tudom, hogy nincs közöttünk senki, aki azt gondolja, hogy Krisztus nélkül biztonságban átjuthat a túlsó partra. Péter Jézus Krisztus nélkül, és azon a bizalmi légkörön kívül, amit a Mester közelsége teremtett, soha nem lépett volna ki a hajóból, a tanítványok pedig nem biztos, hogy épségben elérték volna a másik partot.

Jézus Krisztus mindenki számára igazi példakép. Ő hatalommal tanított, megjelenése elragadó és bizalmat keltő volt, és a legközömbösebb emberből is érdeklődést váltott ki. Nekem is voltak a Kolozsvári Református Kollégiumban ilyen Krisztus-arcú tanáraink. Amikor legutóbb költöztünk családommal, kissé értetlenkedve kérdezték tőlünk, hogy miért visszük magunkkal régi középiskolás füzeteket? Egy ideig gondolkodtam, aztán rájöttem, hogy azért, mert ebben az iskolában kaptunk valamit, amit nem tudunk és nem is akarunk elengedni. Nem a füzet a fontos, hanem az, ami közvetett módon adódott át.

Gyakran kérdezem önmagam, hogy mi az, ami ma még átadható ennek a mindig problémásként emlegetett ifjúságnak, egy olyan világban, amely egy lépésre képzeli magát a mindentudástól, amely istentelensége közepette egyre gyakrabban hangoztatja, hogy minden időknél többet tud, csak azzal nincs tisztában, hogy az a hatalmas információmennyiség, amivel rendelkezik, még nem tudás. Sőt egyáltalán nem az!

Kedves lelkipásztor testvérek, mit lehet ma átadni lázadó, háborgó, közömbös és érdektelen fiainknak? Azt, amit Jézus is átadott tanítványainak: az elcsendesedő tenger szépségét, a csodát, ami lenyűgözte és más emberré formálta őket, az odaadást, a lelkesedést, a szenvedélyt, az élvezetet, a jó életpéldát. Boldog az a lelkipásztor, tanár, aki szerelmes abba, amit továbbad, és boldog az a diák, akinek ilyen lelkipásztora, tanára van.

A vihar elcsendesedett, a szembeszél Krisztus szavára elállt. Mindenki túlélte, de nem ez volt a cél. Tanulni valamit csak az tanult, és az fog ezután is tanulni, akinek a csodából része volt, aki a vihar ellenére, Krisztus szavára, ki mert és ki akar ma is lépni a hajóból. Ámen!

(Elhangzott a RORLÉSZ országos értekezletén, Marosvásárhelyen.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Jékely Zoltán

Nagyenyed, 1850

Üszkők között port verve, átkozódva,
dögletes, füstös szél dudált;
Vajna Antal és Incze Dániel úr
így tölték ott az első éjszakát.
„Fejedelmünk legyen a közbejáró
– fohászcodék a két bátor tanár –,
ő menjen el a Csillagok Urához,
s esedezzek dicső lábainál.
Mert háromízben zúgott ránk az átok,
romban hever a szellem csarnoka;
mondja meg ott a csendes-szavú, bátor:
ha túrte mindezt, Ő is az oka!
Hát ezt érdemli ez az árva nemzet,
hogy fája ne gyümölcsözzék soha,
s hogy bár kiömlött véreből teremnek,
másé legyen a bor, a gabona?
S a könyveket, melyeket úgy hozának
száztornyú városokból fiai,
kódexeket, mappákat, bibliákat
írástudatlan horda írta ki!
Ideje már, hogy lássa tévedését
(– Nagyságod mindezt bátran mondja el –)
hogy porbasújtott skólánk építését
utólszor még nevében kezdjük el...”
Így szóltak ők. Eloltották a mécset;
földre heverték, mint a katonák.
Pokrócukból gyilkos sötétbe néztek,
imádkoztak s álmodoztak tovább.

1937